

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

Volný čas středoškolské mládeže v Chomutově

Leisure Time of Secondary School Students in Chomutov

Václava Kubešová

Bakalářská práce

Studijní program: Specializace v pedagogice

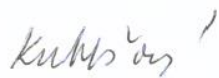
Studijní obor: Učitelství praktického vyučování a odborného
výcviku

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Daniela Nováková

2015

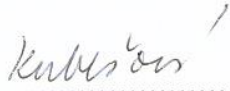
Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Volný čas středoškolské mládeže v Chomutově vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 31. března 2015

.....

podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování paní PhDr. Daniele Novákové, vedoucí mé bakalářské práce, za její cenné rady, trpělivost, věcné připomínky, vstřícnost a podporu při vedení mé bakalářské práce.

.....

podpis

KUBEŠOVÁ, Václava. *Volný čas středoškolské mládeže v Chomutově*. [Leisure Time of Secondary School Students in Chomutov]. Praha, 2015. 79 s., [5] s. příl., Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze. Pedagogická fakulta. Katedra pedagogiky.

ANOTACE

Bakalářská práce na téma Volný čas středoškolské mládeže v Chomutově pojednává v první, teoretické části, o současné mládeži a jejích zájmech, potřebách, hodnotách. Zpracovává i téma volný čas, jeho funkce, různé pohledy na volný čas a přibližuje instituce nabízející aktivity vhodné pro využití volného času. Teoretická část uvádí čtenáře i do současného, většinou problematického zázemí dnešních mladých lidí, které má velký vliv právě na využití jejich volného času a vhodně zvolenou aktivitu. Cílem práce je zjistit, jak tráví volný čas mládež v Chomutově a kterým volnočasovým aktivitám se věnuje. Jako výzkumná metoda je použito dotazníkové šetření. Praktická část se věnuje charakteristice dvou chomutovských škol, ze kterých byli oslovení respondenti pro výzkum bakalářské práce. Další charakteristika se týká řady institucí, které v Chomutově nabízejí využití volného času a jsou k dispozici dětem, mládeži a mnohdy i dospělým osobám. Z vyhodnocení dotazníkového šetření jsou patrné nejoblíbenější volnočasové aktivity dnešní mládeže. Výsledky šetření, mimo jiné, také porovnávají dvě odlišné skupiny teenagerů, kteří byli ochotni vyplnit dotazník a anonymně se podělit o své možnosti i přání, jak naložit se svým volným časem.

KLÍČOVÁ SLOVA

dotazníkové šetření, mládež, sociální skupina, střední škola, volnočasová aktivita, výchova, vzdělání, zájmová skupina (kroužek), zájmy.

KUBEŠOVÁ, Václava. *Volný čas středoškolské mládeže v Chomutově*. [Leisure Time of Secondary School Students in Chomutov]. Praha, 2015. 79 p., [5] p. enc., Bachelor thesis (Bc). Charles University in Prague. Faculty of Education. Department of Education.

ANNOTATION

The bachelor thesis *Leisure Time of Secondary School Students in Chomutov* deals in the first, theoretical part with the contemporary youth and its hobbies, needs and personal values. It also adapts the leisure time, its functions, conceptions and describes all institutions, that offer many leisure time activities. The theoretical part brings the reader into current and usually problematic environment of young people, that has big influence on their leisure time use. The goal of this bachelor thesis is to find ways, how young students in Chomutov spend their leisure time and what activities they devote. A questionnaire survey was chosen as a research method. The practical part of this thesis is dedicated to a characteristic of two chosen high schools, their students were asked as responders for the bachelor research. The next characteristic is concerned with many institutions, that offer leisure time activities and they are at disposal for children, teenagers and even for adults. The questionnaire survey shows, what activities are the most popular among teenage students and compares two different teenage student groups involved in a filling of the questionnaires. Students had a possibility to anonymously share their options and wishes, how they can utilize their own leisure time.

KEYWORDS

questionnaire survey, teenagers, social group, high school, leisure activities, upbringing, education, interest group, hobbies.

Obsah

ÚVOD.....	8
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1.1 Mládež.....	10
1.1.1 Adolescence	10
1.1.2 Zájmy	11
1.1.3 Potřeby.....	13
1.1.4 Hodnoty.....	16
1.1.5 Vzdělávání	18
1.2 Střední školy.....	19
1.2.1 Systém středních škol v ČR.....	19
1.3 Volný čas.....	21
1.3.1 Funkce volného času	22
1.3.2 Pojetí volného času	23
1.3.3 Různé pohledy na volný čas	24
1.3.4 Instituce volného času.....	25
1.3.5 Představy o volném čase.....	26
1.4 Vliv sociálního zázemí na využití volného času	27
1.4.1 Rodina jako sociální skupina	27
1.4.2 Možnosti využití volného času v závislosti na sociální situaci rodin a faktorech ovlivňujících volnočasové aktivity	29
2 Praktická část.....	32
2.1 Možnosti využití volného času pro mládež v Chomutově.....	32
2.1.1 Chomutov	32
2.1.2 Základní umělecká škola.....	35
2.1.3 Zařízení pro využití volného času	37
2.1.4 Sportovní kluby a oddíly.....	40
2.1.5 Nízkoprahová zařízení	44
2.1.6 Jiné nabídky	45
2.2 Přehled středních škol v Chomutově	45
2.2.1 Zkoumané školy.....	46
2.3 Výzkum	50
2.3.1 Cílová skupina.....	51
2.3.2 Cíl výzkumu.....	51

2.3.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	52
2.3.4	Předpoklady.....	52
2.3.5	Výsledky výzkumu	53
	Závěr.....	72
	Seznam obrázků	74
	Seznam tabulek	74
	Seznam grafů.....	74
	Seznam použitých informačních zdrojů	76
	Seznam příloh.....	80

ÚVOD

Bakalářská práce na téma volný čas středoškolské mládeže v Chomutově pojednává o současné mládeži, jejím zázemí, o volném čase a možnostech jeho využití. V současné době je stále více diskutována problematika středoškolské mládeže, její výchovy, jejích aktivit, využití volného času a rolí rodičů a školy v životě jedince. Se vším tím také souvisí případná problémová výchova, která může vést až ke kriminalitě. Cílem společnosti (zejména škol a rodičů) by tedy mělo být vést mládež takovým směrem, aby nedocházelo k jejímu špatnému vývoji.

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na období adolescence, na zájmy, potřeby a hodnoty mládeže v období dozrávání. Pojednává o volném čase, jeho funkcích, pojetí i představách.

Volný čas by měl být zaměřen na sport, pohybové aktivity, turistiku, na vztah k přírodě, také však na kulturu v podobě koncertů, výstav, divadelních představení. Sport vede k utužení zdraví, poznávání přátel, na které se můžeme spolehnout. Stejně je to i v kroužku divadelním, ve sboru či orchestru. Součástí organizovaných aktivit pod vedením zkušených lektorů jsou i víkendové cesty na turnaje, soutěže, pobyty na táborech. I tady se mladý člověk učí spoléhat sám na sebe a zároveň být součástí kolektivu. Smysluplné využívání volného času mládeže je důležitou součástí rozvoje jejich osobnosti a zároveň krokem k prevenci sociálně patologických jevů mezi mládeží. Pro každou věkovou skupinu je důležitý osobní příklad např. rodičů, pedagogů, lektorů i kamarádů.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na výčet možností využití volného času v Chomutově. Jsou zde charakterizovány dvě střední školy v Chomutově, a to Gymnázium v Chomutově a Střední odborná škola stavební. Centrem průzkumu budou žáci obou jmenovaných škol ve věku 16 – 18 let. Průzkum bude proveden dotazníkovým šetřením, které bude následně vyhodnoceno.

Cílem práce je tedy zmapování veškerých možností, které má mládež v dané lokalitě k dispozici pro využití volnočasových aktivit, jaké spektrum se jim nabízí. Dalším cílem bude statistické vyhodnocení preferencí napříč různými sociálními skupinami. Výsledky pak budou využity pro celkové vyhodnocení situace a hlavně pro další návrhy, jak současný stav zlepšit a jak nadále pracovat s jednotlivými sociálními skupinami. Tato data mohou být prospěšná také pro kantorský sbor obou sledovaných škol – pro práci s mládeží a její motivaci.

1 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části je zpracována problematika dotýkající se mládeže a jejích nároků na život. V krátkosti je pojednáno o školství a vzdělávání na středních školách v České republice. Seznámení budeme s definicemi volného času a s různými pohledy na volný čas. Zmíněna jsou největší úskalí nedostupnosti volnočasových aktivit např. ekonomická, kapacitní, ale i vzdálenostní.

1. Mládež

Mládež je skupina obyvatelstva, která se nachází v období mezi dětstvím a dospělostí. Je vymezována věkem 13 – 15 a 15 – 25 let. Představuje nedílnou součást obyvatel každého státu, tedy i České republiky, a v každé společnosti má nezastupitelnou funkci. Podle statistických údajů Eurostatu bylo k 1. 1. 2012 v ČR 5,2 % mladých lidí ve věku 15 – 19 let, 6,4 % ve věku 20 – 24 let a 6,9 % ve věku 25 – 29 let. Celkem ve věku 15 – 29 let 18,5 % lidí. 1,5 % tvořili mladí cizinci ze zemí EU.

15. rok je obdobím, kdy mladistvým končí povinná školní docházka a začíná období přípravy na budoucí povolání. Toto období může končit ve věku 19 – 20 let, pokud mladí lidé nepokračují ve studiu na vysoké škole. K 1. 1. 2012 udává Eurostat počet nezaměstnaných mladých lidí ve věku 15 – 24 let na úrovni 5,5 % a z nich je 29,5 % dlouhodobě nezaměstnaných, 21 % ve věku 15 - 24 let pracuje na dobu neurčitou.¹

1.1.1 Adolescence

Období adolescence trvá přibližně od 15 do 20 let. Vstup do fáze adolescence je biologicky ohraničen pohlavním dozráváním, mnohdy i prvním

---

¹ zdroj Mládež v ČR. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013 – 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/mladez-v-cr>

pohlavním stykem. Mezníkem adolescence je dovršení přípravného profesního života, to znamená dokončení střední školy či učebního oboru a případný nástup do zaměstnání. V období adolescence dosahují jedinci plnoletosti a stávají se tak zodpovědní za své chování a jednání. Přesto mají adolescenti rádi intenzivní prožitky v podobě rychlé jízdy autem nebo hlučné hudby. Usilují o absolutní řešení, následně se pak objevují určité přehnané aktivity. Mají potřebu neodkladného uspokojení, nejsou ochotni čekat dlouhou dobu k dosažení cíle a z toho vyplývají potřeby žítí po svém, rychlých známostí, překotných sňatků apod. Velmi často žijí adolescenti pouze přítomností a nedomyšlí důsledky do budoucnosti, cítí se nepochopeni světem dospělých včetně rodičů. Ne všem se podaří dosáhnout předpokladů stát se dospělým tak, jak vyžaduje současná společnost. Adolescence má charakter přechodného období, poskytuje mladým lidem čas a možnost dozrát v biologických, sociálních a psychických oblastech.²

1.1.2 Zájmy

Zájem je zabývání se něčím, co vyvolává hluboké zaujetí a přináší uspokojení. Je to stálé zaměření osobnosti, které aktivuje určité činnosti zaměřené na uspokojení předmětu zájmu. Jedinec přikládá svému zájmu zvláštní hodnotu, pro kterou je ochoten překonávat překážky. Zájmové činnosti umožňují volit druh činnosti dobrovolně, rozvíjí samostatnost a tvořivost. Zájmové činnosti můžou být individuální nebo skupinové, můžou být i příležitostné nebo pravidelné. Realizovat je lze v kroužcích, oddílech nebo klubech s pevnou organizační strukturou nebo ve volných sdruženích. V kroužcích, oddílech a klubech působí profesionální pedagogové volného času nebo nadšenci z řad veřejnosti. Ti motivují své svěřence pro oblasti různých zájmů a tím pro účelné využívání volného času.

Zájmy můžeme dělit podle různých hledisek:

1. podle úrovně činnosti jsou zájmy:

---

² Zdroj: VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 522 s.: il., fot., rejstř. ISBN 80-7178-308-0. Str. 253 – 297

ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Vyd.rozš.přeprac.1. Praha: Portál, 2001. 655 s. ISBN 80-7178-463-X. str. 232 - 237

- a) aktivní, kdy jedinec sám vyvíjí činnost a produkuje nějaké hodnoty,
  - b) receptivní, při nichž jedinec pouze vnímá předmět zájmu;
2. podle intenzity zájmu rozlišujeme zájmy:
- a) hluboké, které na jednotlivce silně působí a on vynakládá úsilí na uspokojení zájmu,
  - b) povrchní;
3. dělení podle časového trvání je na zájmy:
- a) krátkodobé,
  - b) trvalé;
4. podle stupně koncentrace rozlišujeme zájmy:
- a) jednostranné,
  - b) mnohostranné;
5. dělení podle společenských norem:
- a) žádoucí,
  - b) nežádoucí (neslučují se s pravidly současné společnosti);
6. Podle obsahu jsou zájmy rozděleny na:
- a) sportovní a turistické (různá cvičení, sportovní hry, atletika, pěší turistika, cykloturistika, návštěvy sportovních utkání, besedy se známými sportovci),
  - b) společenskovední (poznávání významných objektů v místě bydliště, návštěvy historických objektů a seznamování se s nimi, dodržování lidových tradic, oslavy státních svátků, individuální sběratelství),
  - c) přírodovědně-ekologické (pozorování živé i neživé přírody, pěstitelské práce, chovatelské práce, spolupráce s institucemi – zoologické a botanické zahrady, meteorologické stanice, hvězdárny, specializované zájmové činnosti – rybářství, myslivost, včelařství),
  - d) pracovní-technické (práce s různými materiály, stavebnicemi, modelářské práce, elektrotechnika, výpočetní technika, dopravní výchova, ale i příprava pokrmů).³

---

³ Zdroj: PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6, str. 92 - 97

Se zájmem souvisí i pojmy nadání a talent. Nadání je přirozená vloh, kterou když rozvíjíme a podporujeme, mluvíme o talentu. Mladí nadaní lidé vyčnívají nad své vrstevníky výraznou pamětí, schopností vést diskusi ve skupině, mají více koníčků a zájmů, nemají rádi příkazy, kritiku, jsou vznětlivější, rádi se předvádějí a nevadí jim být ve středu zájmu. Mají, na rozdíl od ostatních, většinou jasný cíl, postupují podle předem stanoveného plánu, snadněji překonávají překážky a samostatně řeší problémy.

Zájmová činnost rozvíjí celou osobnost a podporuje seberealizaci. Měla by vést jedince k samostatnosti a schopnosti organizovat si volný čas. Mnohdy přispívá k úvahám o volbě profese a širšímu uplatnění v budoucím životě. Může být prostředkem k odpočinku a regeneraci sil, ale má i silný vliv na rozvoj osobnosti a na správnou společenskou orientaci.⁴

1.1.3 Potřeby

Potřeba je projevem určitého nedostatku. Proto potřebou chápeme to, co mladý člověk potřebuje v danou chvíli ke svému životu. Potřeby jsou určitým druhem motivace a k uspokojení potřeb může mladého člověka inspirovat třeba životní vzor.

Podle teorie amerického psychologa Abrahama Harolda Maslowa z roku 1943 má člověk pět základních potřeb.

---

⁴ Zdroj: PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6, str. 92 – 97

Zdroj: ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Vyd.rozš.přeprac.1. Praha: Portál, 2001. 655 s. ISBN 80-7178-463-X. str. 132 - 137

Obrázek č. 1: Maslowova pyramida potřeb

Zdroj: Maslowova pyramida potřeb. *Vítejte na Zemi...* [online]. © 2013 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=maslowova_pyramida_potreb&site=spotreba
Vlastní zpracování

Podle této pyramidy platí, že níže položené potřeby jsou významnější a jejich alespoň částečné uspokojení je podmínkou pro vznik vyšších potřeb.

Nejvyšší prioritu mají fyziologické potřeby, ke kterým patří potřeba dýchání, vody, spánku, přijímání potravy, vylučování, ale i potřeba regulace tělesné teploty, fyzické aktivity a v neposlední řadě i potřeba rozmnožování. Základní fyziologické potřeby vnímá mládež stejně jako dospělí. V potřebě sexuální mnohdy někteří mladí lidé ztrácejí zábrany, což vede někdy k nesmyslnému střídání partnerů, styků s náhodnými známými nebo vztahy na jednu noc. Následkem jsou závažná pohlavní onemocnění, předčasná otěhotnění a z toho plynoucí problémy na celý další život.

Jestliže jedinec naplní fyziologické potřeby, narůstá potřeba bezpečí a jistoty, která zahrnuje jistotu zdraví, rodiny, zaměstnání, příjmu a z hlediska bezpečnosti

potřebu ochrany před násilím a agresí. Tuto potřebu mladí lidé vnímají mnohdy zcela odlišně na rozdíl od dospělých. Někteří hazardují se svým zdravím, neváží si rodinného zázemí, sami vyvolávají konflikty a těší se na potyčky, třeba při sportovních utkáních. Společenská situace v oblasti zaměstnanosti a nezaměstnanosti také není právě ideální. Někteří mladí lidé v dnešní době jen těžko shánějí práci, která by je bavila a naplňovala, jiní se rádi zaevidují na Úřadu práce.

Do třetího stupně pyramidy, potřeb lásky, přijetí a spolupatříčnosti patří potřeba lásky, partnerského vztahu a potřeba mít rodinu. K této potřebě mladí lidé dozrávají pomalu a postupně. Vše souvisí s rodinným vzorem, zázemím, ekonomickou situací, tedy i se vzdělaností, zaměstnaností a s povahovými vlastnostmi každého jedince.

Zcela běžnou lidskou potřebou je potřeba ocenění, uznání a respektování, čtvrtý stupeň Maslowovy pyramidy, a to okolím, bližními, spolupracovníky, kolektivem. V případě, že tato potřeba není naplněna, pak lidé trpí méněcenností, nízkým sebevědomím a jen těžko usilují o uznání.

Na samém vrcholu je potřeba seberealizace, která představuje dosažení osobního růstu a naplnění, potřeba, která úzce souvisí s ambicemi a touhou vyniknout. Ne všichni na nejvyšší stupeň dosáhnou, je možné, že nějakým způsobem potlačili nebo zabránili vzniku vrcholných zážitků.

Maslow není jediný, kdo rozdělil potřeby člověka do jakési hierarchie. Přibližně na něj navazuje Jan Čáp (2001) v Psychologii pro učitele, kde uvádí, že při výčtu lidských potřeb a jejich rozdělení se lze přibližně držet třídění podle Maslowovy pyramidy, ale pouze s některými úpravami. Potřeby pak rozděluje následovně:

- elementární biologické potřeby,
- potřeba podnětů a činnosti; naproti tomu také potřeba odpočinku a spánku,
- potřeba péče o potomstvo,
- potřeba sexuální,
- potřeba jistoty, bezpečí a sebezáchovy,
- potřeba osobního vztahu, potřeba milovat a být milován, apod.,

- potřeba dobrého výkonu, úspěchu, uznání druhými,
- potřeba kompetence,
- potřeba radosti, smíchu a dobré nálady,
- potřeby poznávací,
- potřeby estetické,
- potřeba cíle a směřování k němu, potřeba smyslu, potřeba seberealizace.⁵

1.1.4 Hodnoty

Člověk ve svém životě stále hodnotí, co je správné a špatné, co je prospěšné a co nežádoucí. Každý z nás má ale rozdílný hodnotový žebříček podle toho, co má pro nás velký význam a co naopak pouze význam okrajový. Ovlivňuje nás věk, vzdělání, výchova, inteligence, rodina, zaměstnání i společenské postavení.

Pedagogický slovník Průchy, Walterové a Mareše uvádí následující definici pojmu hodnot: „V sociálně psychologickém pojetí jsou hodnoty subjektivní ocenění nebo míra důležitosti, kterou jedinec přisuzuje určitým věcem, jevům, symbolům, jiným lidem aj.“⁶

Dále je v pedagogickém, slovníku uvedeno, že některé hodnoty jsou trvalé, jiné proměnlivé a krátkodobé.

Podle Taxové je právě období adolescence velmi důležité a citlivé pro utváření vztahu k hodnotám. Význam hodnot se váže ke společnosti, vyjadřuje to, co je pro společnost užitečné, prospěšné a cenné. Adolescent nejprve vnímá a přejímá hodnoty ze svého okolí tj. z rodiny, školy, sportovního oddílu. Postupně se u něho projevuje zájem o hodnotu, následně vzniká přesvědčení o jejím významu a snaha o její dosažení. Mluvíme o procesu zvnitřňování hodnot, který prochází různými etapami závislými na poznání a prožitcích.

Taxová se odvolává na výzkum hodnotových orientací středoškoláků, a to jak studentů, tak i učňů druhých ročníků. Tento výzkum zjistil, že hodnotové

---

⁵ Zdroj: ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Vyd.rozš.přepřac.1. Praha: Portál, 2001. 655 s. ISBN 80-7178-463-X. str. 145 - 152

⁶ Zdroj: PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4. Str. 77

orientace adolescentů lze rozdělit do následujících kategorií: základní všelidské hodnoty týkající se zdraví, míru, života a štěstí, hodnoty související s prací, hodnota vzdělání, lásky a manželství, rodiny a dětí, mravní a charakterové hodnoty, přátelství, peněz, vyšší životní úrovně. Z nejčastěji udávaných hodnot vzniklo pořadí prvních deseti hodnot:

1. spokojené manželství,
2. uplatnění a úspěch v práci (obliba a úcta spolupracovníků),
3. vysokoškolské vzdělání,
4. zajímavá práce,
5. zdraví,
6. přátelství,
7. láska,
8. rodina, domov,
9. uvědomování si kladných a záporných otázek života a vědomí nutnosti překonávat překážky
10. dobře, poctivě a na úrovni vykonaná práce.⁷

Sak na rozdíl od Taxové popisuje i záporné hodnoty, a to v případě, kdy jedinec přebírá hodnoty party nezralých jedinců. Dochází pak ke změně v chování i postojích jedince a rodiče nepoznávají své dítě. Pokud má parta silnou pozici záporných hodnot, pak jedinec jen těžko odolává, stává se zranitelným.⁸

Význam hodnot se mění s věkem, s postavením ve společnosti i v zaměstnání. Není možné formovat hodnotový systém adolescentů tlakem, ale postupným sociálním zráním a vytvořením hodnotového pole žádoucího charakteru. V případě, že si jedinec uvědomí nebezpečí závadové party, mluvíme o sociální zralosti.⁹

---

⁷ Zdroj: TAXOVÁ, Jiřina. *Pedagogicko-psychologické zvláštnosti dospívání*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 273 s., rejstř., str. 144 - 146

⁸ Zdroj: SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež z pohledu sociologických výzkumů*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2000. 291 s. ISBN 80-7229-042-8, str. 37 - 41

⁹ Zdroj: ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Vyd.rozš.přeprac.1. Praha: Portál, 2001. 655 s. ISBN 80-7178-463-X. str. 150 - 152

1.1.5 Vzdělávání

Člověk se vzdělává celý svůj život. Neformální vzdělávání a výchova jedince začínají ihned po jeho narození a pokračuje během dalšího života. Někomu denní život přináší více informací než škola.

Pokud ale děti vstoupí na půdu školy, kde jsou dané učební osnovy, mluvíme o formálním vzdělávání. To by mělo být i součástí každodenního života pubescentů a adolescentů. Vzdělávání je procesem osvojování znalostí, dovedností a postojů. Odehrává se v průběhu výuky učení, u nás většinou ve školách, a také získáváním zkušeností, například při praktických činnostech. Vzdělávání patří k přípravě na budoucí povolání, děje se tak na středních školách různého typu, pokud se jedinec nerozhodne vstoupit hned ve svých patnácti letech na trh práce. V České republice se vzdělávání uskutečňuje v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V České republice se pro chlapce i dívky otevírá velká škála středních škol od gymnázií, přes střední odborné školy s různým zaměřením, včetně konzervatoří, až po velký výběr učebních oborů. Pokračovat lze ve studiu na mnoha vysokých školách po celé České republice. Lze konstatovat, že v posledních letech stále stoupá význam vysokoškolského vzdělání. Studovat je možno v denní, dálkové, večerní, distanční a kombinované formě studia. Navštěvovat můžeme jak školy státní, tak i soukromé nebo církevní. Prostřednictvím školství, tedy výchovou a vzděláváním, směřujeme mládež k nějakému vzoru nebo modelu života.

Výsledkem vzdělávacího procesu je vzdělání. Stupně vzdělání jsou základní, střední, vyšší odborné a vysoké. Dosažené vzdělání by mělo být prostředkem k získání dobrého zaměstnání tj. práce, která bude člověka bavit a naplňovat, ke kvalifikaci, k diplomu a v neposlední řadě i ke slušnému příjmu. Mělo by platit, že čím vyšší vzdělání člověk docílí, tím lepší najde uplatnění na trhu práce.¹⁰

---

¹⁰ Zdroj: PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4, str. 270 - 272

1.2 Střední školy

1.2.1 Systém středních škol v ČR

Školství je termín zahrnující vzdělávání ve všech formách. Systém školství vychází ze školských zákonů:

- zákon č. 564/1994 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství,
- zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách,
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

V České republice se vzdělávání odehrává v institucích – školách různých typů. Podle Pedagogického slovníku je škola společenská instituce, která poskytuje vzdělání žákům příslušných věkových skupin, a to organizovanou formou podle určitých vzdělávacích programů. Škola rozvíjí žáky po stránce osobnostní a sociální, připravuje je na osobní, pracovní a občanský život. Funkce školy odpovídá potřebám společnosti. Vzdělávání je v České republice bezplatné, s výjimkou základních uměleckých škol a škol soukromých.

Na správě škol v ČR se podílejí:

- ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (zpracovává koncepci vzdělávání, řídí výkon státní správy v oblasti školství, vede rejstřík škol, schvaluje učební plány, osnovy, schvaluje finanční normativy na žáka, registruje vnitřní předpisy vysokých škol),
- česká školní inspekce (řízena MŠMT ČR, v čele ústřední školní inspektor, kontroluje výsledky výchovně - vzdělávací činnosti, provádí inspekční činnost),
- orgány krajů (jsou zřizovatelé odborných učilišť, středních škol, vyšších odborných škol a školských zařízení),
- orgány obcí (jsou zřizovateli základních a mateřských škol a školských zařízení).

Středoškolské vzdělávání poskytují střední školy po ukončení základního vzdělávání. Soustavu středních škol v ČR tvoří:

- gymnázia,
- umělecké střední školy,
- střední odborné školy a učiliště s maturitou,
- střední odborná učiliště bez maturity,
- dvouleté odborné střední školy.

Gymnázia jsou výběrové střední školy, které poskytují úplné střední vzdělávání, zakončené maturitní zkouškou. Hlavním úkolem gymnázií je příprava studentů na vysokoškolské studium. Můžou ale připravovat i na pomaturitní studium nižšího stupně (vyšší odborné školy) nebo na povolání, které vyžaduje vyšší úroveň všeobecného vzdělání. V České republice mají gymnázia dlouholetou tradici, i když v určitých historických obdobích měnila název nebo byla součástí jiných škol. Měnila se i délka doby studia na gymnáziích. V současné době existují čtyřletá gymnázia, navazující na základní školy. Nabídku doplňují víceletá gymnázia – osmiletá a šestiletá, v nichž učební plán v nižších ročnících odpovídá výuce na základní škole a ve vyšších ročnících je studium specializační (humanitní a přírodovědné větve) nebo rozšířené o volitelné předměty.¹¹

Střední odborné školy poskytují úplné střední odborné vzdělávání ve čtyřletých oborech. I na školách tohoto typu je vzdělávání zakončeno maturitní zkouškou. Školy jsou zaměřeny na technicko – hospodářské, ekonomické, pedagogické, zdravotnické, sociálně – právní, správní, umělecké a kulturní obory.

Střední odborná učiliště připravují žáky pro výkon dělnických povolání a jiných odborných činností. Zajišťují teoretické a praktické vyučování a výchovu mimo vyučování. Vzdělávání, které trvá 3 roky, je zakončeno závěrečnou zkouškou. Na školách tohoto typu je možné získat maturitu v nástavbovém studiu.

---

¹¹ PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4, str. 74

Dvouleté odborné střední školy jsou zpravidla určeny pro žáky se specifickými poruchami učení. Přípravují žáky pro výkon dělnických povolání, a to odbornou přípravou v učebních oborech s upravenými učebními plány.¹²

1.3 Volný čas

Pojem volný čas najdeme v mnoha publikacích. Pro potřeby této práce bylo vybráno několik definic, které se k tématu váží. Podle Němce jsou definice volného času hned dvě:

„Je to čas, v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení, zábavu, odpočinek, které obnovují a rozvíjejí jeho tělesné a duševní schopnosti, popř. i tvůrčí schopnosti.“¹³ Rovněž také uvádí že:

„Je to čas, v němž je člověk sám sebou, nejvíce patří sám sobě, kdy koná převážně svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe, popř. pro druhé, ze svého vnitřního popudu a zájmu.“ Z obou definic tedy vyplývá, že se jedná o část dne, v němž jedinec koná to, co chce sám z vlastní vůle a co by ho do značné míry mělo naplňovat. Ať už se jedná o činnost, která uspokojuje potřeby jedince, anebo má pozitivní vliv na jeho okolí.

Obecnější definicí je pak vymezení J. Pávkové, kdy konkrétně není specifikována činnost, která je obsahem volného času. Podobně jako první definice klade důraz na svobodu volby a přínos pro aktivní odpočinek jedince.

„Volný čas je možno chápat jako opak doby nutné práce a povinností a doby nutné k reprodukci sil (Průcha, Walterová, Mareš, 2001). Je to doba, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.“¹⁴

---

¹² Zdroj: PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4, str. 215 - 217

¹³ NĚMEC, Jiří. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času: pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002. 119 s. ISBN 80-7315-012-3, str. 17

¹⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6, str. 13

Poslední definice je z publikace *Děti, mládež a volný čas* od Hofbauera: „Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Někdy se vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností. Přesnější a úplnější je však jeho charakteristika jako činnosti, do níž člověk vstupuje s očekáváním, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí, a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení.“¹⁵ Z této definice vyplývá, že volný čas má nepochybně doplňkovou funkci k času, který je věnován povinnostem.

1.3.1 Funkce volného času

Funkce volného času lze popsat podle historického období, podle různých autorů a států. Vyjádřil se k nim Michel Damay, který vydal první soubornou knihu o volném čase dětí a mládeže, v ní uvádí fakta o tehdejších aktivitách a institucích státu a nestátních subjektů ve Francii, i v dalších evropských zemích včetně tehdejšího Československa. Svůj názor vyjádřil i Joffre Dumazedier, podle jeho poválečného vymezení vyrovnává psychologická funkce volného času z části vliv práce. Očekává osvobození od požadavků pracovního procesu, zábavu a rozptýlení, a to v podobě divadla, kina, v intelektuálním, uměleckém a fyzickém rozvoji, ale i v tvořivosti a vzdělávání. Podle polského sociologa volného času a historika sdružování polských dětí a mládeže Alexandra Kaminského lze vymezit tři způsoby realizace volného času: odpočinek, zábavu, aktivity rozvíjející osobnost. Obdobně vymezil funkce a možnosti volného času i německý pedagog volného času Horst W. Opaschowski. Soudobý francouzský sociolog volného času Roger Sue uvádí tyto funkce volného času:

- psychosociologickou (uvolnění, zábavu, rozvoj),
- sociální (socializaci, symbolickou příslušnost k některé sociální skupině),
- terapeutickou (zdravý životní styl, prevenci chorob),

---

¹⁵ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5, str. 13

- ekonomickou (pozitivní vliv na uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje účastníků vynakládané na aktivity volného času, pojetí volného času jako prožívání, anebo pouhé spotřeby vedoucí k odcizení).

Podle Hofbauera můžeme některé výše jmenované funkce blíže specifikovat. Funkce sociální zahrnuje socializaci v různých sociálních prostředích včetně rodiny, symbolická příslušnost vyjadřuje vztah ke skupině a potvrzuje vlastní osobnost a sociální uznání. Funkce terapeutická dbá na zdravotní stav, smyslový rozvoj, prevenci chorob a zdravý životní styl. Funkce ekonomická klade důraz na hospodářský význam volného času pro jednotlivce i společnost.

Je možné použít i rozdělení podle oficiálních českých dokumentů, které pokládají za funkce volného času:

- relaxaci,
- regeneraci,
- kompenzaci,
- sociální prevenci,
- výchovu.¹⁶

1.3.2 Pojetí volného času

„Volný čas lze chápat jako čas na rekreaci, odpočinek, zábavu, zájmovou činnost, dobrovolné vzdělávání a dobrovolnou společensky prospěšnou činnost.“

„Do volného času nepatří vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení. Jeho součástí nejsou ani činnosti zabezpečující biologickou existenci člověka (jídlo, spánek, hygiena, zdravotní péče).“

Z předchozích definic vyplývá, že volný čas je potřeba vnímat jako dobu, která je zcela využita podle své vlastní vůle, a činnost, která v této době probíhá,

---

¹⁶ Zdroj: HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5, str. 14 - 15

nemůže být spojena ani s nejmenší mírou povinnosti. Je otázkou, co je možno zařadit mezi povinnosti související s fungováním rodiny. Lze předpokládat, že do této kategorie můžeme zařadit například úklid a další domácí práce. Už zcela jednoznačné není zařazení snahy o výchovu a vzdělávání potomka. Jakým způsobem lze chápat pomoc při plnění domácích úkolů, které děti dostanou ve škole? Těžko můžeme pojímat tuto činnost čistě jako povinnost rodiče, ale také asi není možné ji zařadit jako aktivitu určenou pro rekreaci, odpočinek nebo zábavu. Je tedy jednoznačné, že pojetí volného času může být vnímáno různě.

Pojetí volného času může být pozitivní, pak je důležité chápat volný čas, jako příležitost ke smysluplné činnosti, k rozvoji osobnosti, k vyplnění svých snů a přání. Může však být i negativní, v dnešní době zcela běžné vyplnění volného času mládeže, která se utápí v nicnedělání, v užívání drog a v holdování alkoholu.

V obou případech má naplnění volného času velký význam pro celoživotní orientaci člověka. Prvním, kdo předává vzor pro vyplnění volného času, je rodina. Ta ale nemůže být jediná, nezajistí rozvoj osobnosti ve všech zájmových oblastech, ani nemůže poskytnout všechna potřebná materiální zabezpečení. Proto jsou dnes k dispozici instituce určené k výchově mimo vyučování a k možnostem trávení volného času mládeže. V nich pracují s mládeží vychovatelé, pedagogové volného času, ale i dobrovolníci, kteří tráví s dětmi svůj volný čas, a proto můžeme konstatovat, že jednotlivé instituce prostřednictvím svých činností pozitivně působí na děti a mládež a formují jejich osobnost.

1.3.3 Různé pohledy na volný čas

Na oblast volného času je možné pohlížet z různých úhlů pohledu.

- 1) Ekonomický pohled určuje, kolik prostředků společnost vloží do zařízení pro volný čas a jestli se alespoň část nákladů vrátí.
- 2) Sociální a sociálně-psychologický pohled zkoumá jaké je působení volného času na vytváření mezilidských vztahů a zda se tím mezilidské vztahy vylepšují.

- 3) Politický pohled zahrnuje všechny zásahy do volného času obyvatelstva ze strany státních orgánů. Vliv má jak školská politika, tak i pozornost věnovaná zařízením pro ovlivňování volného času v rámci školské soustavy.
- 4) Zdravotně-hygienický pohled podporuje zdraví, tělesný a duševní vývoj člověka, hygienu prostředí a sociálních vztahů.
- 5) Pedagogický a psychologický pohled bere v úvahu věkové i individuální zvláštnosti jedinců a jejich respektování ve volném čase. Zároveň je potřeba zvážit do jaké míry a jakým způsobem aktivity ve volném čase přispívají k uspokojování biologických i psychických potřeb jedince.¹⁷

Tyto pohledy se navzájem prolínají a není možné je hodnotit odděleně.

1.3.4 Instituce volného času

Instituce volného času mají dnes své místo v každém prostředí života a výchovy dětí a mládeže. Vše začíná v rodině, navazují činnosti školy mimo vyučování, pak specifické instituce a sdružení, v obcích, ve městech a médiích jako dalších prostředích každodenního života. Tyto instituce se staly nedílnou součástí v životě všech jedinců bez ohledu na věk. Součástí moderní společnosti je mnoho zařízení, která nabízejí využití volného času.

Do institucí, které souvisí s činností školy a které se zabývají volnočasovými aktivitami, patří školní družiny. Jsou součástí každé základní školy a jsou k dispozici dětem 1. stupně. Pro starší děti a mládež jsou určeny tematicky zaměřené kroužky, jejichž zaměření závisí na množství ekonomických prostředků školy a na možnostech pedagogického zastoupení ve vedení kroužků. Může to být kroužek keramiky, tance, konverzace v cizích jazycích, sportovní kroužek nebo kroužek zaměřený na práci s počítačem, internetem. Na školy navazují jiné instituce určené dětem, mládeži a široké veřejnosti, které nabízí velké množství volnočasových aktivit. Jedná se o Domy dětí a mládeže (DDM), v nichž se realizují pravidelné kroužky zaměřené na přírodovědu, kulturu, techniku, tělovýchovu, ale i jednorázové

---

¹⁷ Zdroj: PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6, str. 15 - 17

akce jako soutěže, turnaje, karnevaly, výlety a zájezdy. Některé školy a DDM nabízí i tábory pro děti a mládež v době prázdnin. Ve městech, ale i obcích působí celá řada sportovních klubů, které pracují s dětmi a mládeží ve školním roce i v období prázdnin. Kluby využívají hlavně tělocvičny, sportovní haly, bazény, atletické a zimní stadiony, lanová centra, horolezecké stěny, loděnice apod. Pro umělecky nadané děti a mládež jsou určeny základní umělecké školy (ZUŠ), které vyučují zpěvu, tanci, hře na hudebních nástrojích nebo výtvarnou a dramatickou výchovu. V ZUŠ může vzniknout životní rozhodnutí tj. pokračovat ve studiu na konzervatoři nebo na škole s uměleckým zaměřením. V současné moderní době je potřeba zmínit jako volnočasovou činnost i práci s médii, u kterých mládež tráví stále více svého volného času. Do všech sfér našeho života pronikají mobilní telefony, které významně urychlily komunikaci lidí, ale mládež je využívá i k různým hrám. Dále je potřeba zmínit internet, který poskytuje mnoho informací a možností využití, ale ne vždy smysluplně vyplní volný čas mladých lidí. Velká část dětí i mládeže tráví svůj volný čas sledováním televize.¹⁸

1.3.5 Představy o volném čase

Představy mladých lidí o trávení volného času se značně liší od představ starší generace a mnohdy se pak dospělí podivují nad nevhodným chováním dospívající mládeže. Důležité je, aby se dospělí aktivně podíleli na volném čase mladé generace, a to hlavně v dnešní době, kdy je patrný nárůst volného času mladých lidí. Větší množství volného času dětí a adolescentů souvisí zřejmě se zkrácením doby věnované přípravě na výuku. Není dobré nechat děti a mládež, aby si jen tak podle svých představ organizovali volný čas. Je v zájmu nás všech, aby se na přípravě činností ve volném čase podíleli kvalifikovaní pracovníci s množstvím zkušeností. Na vhodné využití volného času má vliv bydliště (město x obec), škola, pohlaví a věk jedince, okruh přátel, rodinné zázemí (koníčky rodičů), ekonomické zabezpečení v rodině, společenské organizace, hromadné sdělovací prostředky.

---

¹⁸ Zdroj: PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času : teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6, str. 112 - 126

Zdroj: HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5, str. 56 - 90

Přesto většina mladých lidí nemůže nebo nedovede svůj volný čas využít. Na vině je špatná informovanost, nedostatečná orientace v nabídce, nedostatek dovedností, zákazy rodičů, nedostatek peněz a nezáměr. Nevhodné trávení volného času pak vede ke zvyšujícímu se počtu mladých lidí, kteří páchají trestnou činnost, dostávají se do styku s alkoholem či návykovými látkami. Cílem nás všech by měla být snaha vychovat zdravou, silnou a harmonickou osobnost, která obstojí ve všech požadavcích a nárocích současné společnosti. Volný čas má proto svoji nezastupitelnou roli i z hlediska prevence patologických jevů mladých lidí.¹⁹

1.4 Vliv sociálního zázemí na využití volného času

1.4.1 Rodina jako sociální skupina

Rodina je podle různých zdrojů skupina osob spojená pokrevními svazky, společným způsobem života a společným majetkem. V některých publikacích je uvedeno, že se jedná o nejstarší společenskou instituci, a v jiných, že rodina je základ státu. Úplnou rodinu tvoří rodiče (otec a matka) a dítě (děti). Rozšířenou rodinu doplňují prarodiče, tety, strýcové, bratřanci a sestřenice. V dnešní době je velmi rozšířená i neúplná rodina, kde je pouze jeden rodič, ale i rodina náhradní, nevlastní. Každá rodina má svůj specifický životní styl života, své vztahy, hodnoty, postoje a žije ve společném domově.²⁰

K základním funkcím rodiny patří funkce reprodukční a z ní vyplývá, že citové vztahy mezi rodiči a dětmi se začínají utvářet ještě před narozením dítěte. Pouta se prohlubují po narození a s postupným vývojem dítěte. Bohužel ne ve všech rodinách je vždy idylická situace. Vše se odvíjí od hloubky partnerského vztahu, od plánování rodičovství, tedy zda je dítě chtěné nebo šlo – li o náhodné početí a dítě je nežádoucí.

---

¹⁹ Zdroj: HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5, str. 30 - 44

²⁰ Zdroj: PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4, str. 189 - 190

Podíváme – li se na rodinu z pohledu ekonomické funkce, pak můžeme konstatovat, že se velmi změnila ve srovnání s rodinami dřívějšími. Rodina stále provádí řadu rozhodnutí, která souvisí se spotřebou, výdaji, materiálními a finančními prostředky, a je vlastně samostatnou ekonomickou jednotkou. Dnes však roste na rodinu tlak, který vyžaduje ekonomickou aktivitu obou rodičů, a postupně vytlačuje hlavní cíl, péči o dítě. Celkem normální je v dnešní době nezaměstnanost jednoho nebo obou rodičů, což se projevuje v hmotném nedostatku rodin. Opakem jsou rodiny podnikatelů, kteří věnují více času a energie do podnikání a na své děti jim nezbývá čas. Zahrnují pak své děti penězi a nadbytečným množstvím dárků. Uvedené extrémy nemají dobrý vliv na výchovu dětí a mládeže.

Jiným úkolem rodiny je funkce výchovná, která učí děti určitým zvykům, chování, způsobům komunikace a připravuje je na život ve společnosti.

Z emocionální funkce rodiny vyplývá, že v rodině by měl každý cítit lásku, přátelství, úctu, porozumění a bezpečí.

Rodiny, které své funkce neplní, rozdělujeme podle Dunovského (1986) na problémové, disfunkční a afunkční. Problémové jsou rodiny, kde se vyskytuje problém, ale není narušen vývoj a výchova dítěte. Disfunkční rodiny jsou rodiny, kde rodiče nezvládají problémy, nejsou schopni je řešit, a tím může být vývoj dítěte ohrožen. Můžou to být rodiny narkomanů či alkoholiků. Nejhorší je afunkční rodina, která neplní svou funkci, rodiče ohrožují život dítěte a týrají ho. Rodiče jsou pak zbaveni svých práv a dítě je odebráno a svěřeno do náhradní rodinné péče.²¹

Optimální model rodiny nelze definovat, protože každý jedinec je jiný, každému vyhovuje něco jiného. V poslední době jsou moderní partnerské vztahy žijící v nesezdaném svazku, roste počet rozvodů, klesá porodnost a mnozí mladí lidé upřednostňují svoji kariéru před založením rodiny. Přesto asi tradiční rodina založená na trvalém manželství je nejvhodnějším prostředím pro celoživotní zrání muže a ženy i pro zdravý vývoj dětí. V tradiční, dobře fungující rodině, by měli mít všichni stejná práva a povinnosti.

---

²¹ Zdroj: DUNOVSKÝ, Jiří. *Dítě a poruchy rodiny*. 1. vyd. Praha: Avicenum, 1986. 139 s, str. 13 – 31

1.4.2 Možnosti využití volného času v závislosti na sociální situaci rodin a faktorech ovlivňujících volnočasové aktivity

Možnosti využití volného času z pohledu rodin závisí na místě bydliště, finančních možnostech, informovanosti, zájmu, vzdělání rodičů a vnitřních vztazích v rodině.

Větší výběr aktivit je jednoznačně ve městech. V obcích je výběr užší, ale ve srovnání s městem finančně výhodnější. Ve městech jsou dostupné domy dětí a mládeže, sportovní kluby s různým zaměřením, kde pracují kvalifikovaní pracovníci např. pedagogové volného času, trenéři. Jsou zde organizovány akce pro rodiny s dětmi, při nichž se i rodiče zapojují do různých zápolení na ledě, v bazénu a absolvují poznávací výlety, soutěže. Dále se ve městech budují nová víceúčelová hřiště, cyklistické stezky, tematické parky. V obcích jsou sice děti a mládež blíže přírodě, ale výběr zájmových kroužků je omezený. Fungují tradiční kroužky hasičů, myslivců, rybářů, ale i divadelní spolky a pěvecké soubory, které pracují většinou pod vedením dobrovolníků. K využití volného času slouží v obci maximálně jedno hřiště, většinou fotbalové, bez dalšího vybavení. V obcích se lidé mezi sebou lépe znají, ale s rostoucí výstavbou se do obcí stěhují noví občané a soudržnost obyvatel se tím mění. Jak ve městech, tak i v obcích se i přes širokou, či zúženou nabídku pohybuje stále mnoho mladých lidí, kteří žijí bezcílně, nemají vyhraněné zájmy, nedokáží se zařadit.

Z pohledu finančních možností budou lépe zabezpečeni adolescenti rodičů, kteří mají vyšší vzdělání, a tím i lepší pracovní uplatnění. Pro mladé lidi z těchto rodin jsou dostupná zařízení s dobrým zázemím a vysokou úrovní, přesto někteří z nich tráví svůj volný čas u počítače a jiných technických vymožeností. Naopak pro mladé lidi ze sociálně slabých rodin zůstává k dispozici stále jen ulice, jiné veřejné prostory, nebo dnes už „obyčejná“ televize se svými pravidelnými seriály. Při zamyšlení ale zjistíme, že lepší než investice finančních prostředků je někdy

zlepšení vztahů v rodině společně stráveným víkendem nebo jinak společně prožitým časem.²²

Jiným faktorem ovlivňujícím volnočasové aktivity je informovanost, která souvisí se zájmem. Jestliže má mladý člověk o něco zájem, pak je schopen si opatřit potřebné informace. V dnešní době není problém si velké množství informací zjistit z internetu, některé nabídky jsou v regionálním tisku, jiné na veřejných vývěskách v daném městě. O řadě zájmových aktivit informují školy, střediska volného času, sportovní kluby a jiná zařízení. Informace získávají mladí lidé i od rodičů, sourozenců, kamarádů a známých.

Výběr dané volnočasové aktivity někdy znemožní omezený počet uchazečů. Jindy je potřeba projít vstupním pohovorem či zkouškou, což některé zájemce odradí hned v úvodu. Velký vliv na volbu využití volného času má i dostupnost. Specifická zařízení jsou mnohdy mimo trvalá bydliště mladých lidí a nezbývá než za „zábavou“ dojíždět. K dojíždění jsou donuceni i mladí lidé z obcí, kde není tak široká nabídka volnočasových aktivit. A to danou problematiku navrácí opět k otázce ekonomického zajištění a finančních možností dnešních rodin s dětmi a mladými lidmi.

Přes všechna úskalí právě rodina nejvíce ovlivňuje vývoj dítěte a formuje mládež pro celý její budoucí život. Rodina působí na jedince každodenním vzájemným soužitím, rodiče už jen svým chováním ovlivňují jednání svých potomků. Důležitá je vzájemná rodinná komunikace a porozumění. V období adolescence mladý člověk více zkoumá sám sebe, hledá vlastní identitu, je negativistický, přehnaně kritický, nerad si nechává radit. Snaží se zalíbit druhému pohlaví, a proto mnohdy přehnaně dbá o svůj vzhled, poddává se názorům vrstevníků. Názory rodičů v tomto období považuje za bezcenné a je schopen úmyslně, navzdory rodičům, své zájmy vést jiným směrem. Rodiče by měli být svým potomkům vzorem a vést je k cíli nenásilnou formou, jít jim příkladem. V rodině, kde jsou zájmy a volnočasové aktivity běžné pro všechny členy, se dá předpokládat, že ani adolescent nebude chtít vyčnívat z řady. Ve výsledku není důležité, zda se jedná a

---

²² Zdroj: HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5, str. 30 - 32

aktivity sportovní, kulturní, pěstitelské či chovatelské, ale je důležité, že volný čas je využíván aktivně a smysluplně.²³

---

²³ Zdroj: VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 522 s.: il., fot., rejstř. ISBN 80-7178-308-0. Str. 237 - 242

2 Praktická část

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na množství nabídek, jak může volný čas trávit chomutovská mládež. Jsou zde popsány dvě střední školy v Chomutově, a to Gymnázium v Chomutově a Střední odborná škola stavební, jejichž svěřenců se bude týkat výzkum bakalářské práce. Centrem průzkumu budou žáci ve věku 16 – 18 let. Průzkum bude proveden prostřednictvím dotazníků, které budou následně vyhodnoceny.

2.1 Možnosti využití volného času pro mládež v Chomutově

Chomutov je v současné době město, kde se stále něco děje. Je to město, ve kterém se pořádají celoročně akce pro rodiny s dětmi „Hrátky s kozou Rózou“. Město, ve kterém se sportuje v novém sportovním komplexu zahrnujícím plavecký bazén s relaxačním centrem, letní a zimní stadión. Město, kde je bohaté kulturní zázemí v městském divadle, kině, kulturním domě, ale i v komplexu Střediska knihovnických a kulturních služeb. V Chomutově si váží lidí, kteří pracují s mládeží dobrovolně nebo v rámci své profese a tito nadšenci jsou městem pravidelně odměňováni.

2.1.1 Chomutov

Statutární město Chomutov leží na úpatí Krušných hor v severozápadních Čechách, v nadmořské výšce 330 m. Město vzniklo na křižovatce starých obchodních cest spojujících Prahu s Lipskem a Cheb s Ústím nad Labem. První zmínka o vlastním městě pochází z roku 1252. Už v 16. století se u města těžil kamenec. V prostoru těžby pak v 19. století vzniklo Kamencové jezero, dnes jediné na světě, které se stalo významným lázeňským a rekreačním střediskem. K rychlému rozvoji města došlo ve druhé polovině 19. století s vývojem těžby hnědého uhlí. Významná byla i chomutovská železárna a ocelárna, později Válcovna bezešvých mannesmannových trub, které se exportovaly do zahraničí. Po druhé světové válce byly rozšiřovány jak průmyslové podniky, tak bytová výstavba. V současné době činí katastrální výměra města 2934 ha. Po roce 1989

došlo k útlumu těžkého průmyslu a ve městě došlo k významnému zlepšení životního prostředí. Kromě Kamencového jezera²⁴ slouží k rekreačním aktivitám obyvatel Podkrušnohorský zoopark a rekreační zóna v přilehlém Bezručově údolí²⁵. Vzhledem k historickým památkám i rekreačním možnostem ve městě i v okolí je dnes Chomutov zajímavým turistickým cílem.²⁶

2.1.1.1 Statistické údaje obyvatel Chomutova

Tabulka č. 1: Rozdělení obyvatel Chomutova podle pohlaví

Obyvatelstvo podle pohlaví	Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo	48 328	23 774	24 554

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. © 2009-2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZqgxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEylpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy u7ecP8wXePYUuaBKGDjeKCdJ3q7Vi Qdq hZqaae5vG5tYyvxRkcfS6saDJsw7lnuHrOF0yGUSMiYsSkj3olhOr7MmZDyLFpIdkEhmP5ux56NCpWkRYRijHo Wx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTZnEErK Pg1L4dCWYo

²⁴ Kamencové jezero vzniklo někdy koncem 18. století zatopením prostoru po těžbě kamencových břidlic. Jako přírodní útvar je jedinečné, ve světovém měřítku ojedinělé. Nachází se v nadmořské výšce 337 m, leží na severovýchodním okraji Chomutova, je široké 240 m a dlouhé 676 m. Zaujímá rozlohu cca 16 ha, maximální hloubka je 3,4 m a objem 285 000m³. Obsah kamence ve vodě zabraňuje růstu řas a sinic, voda je celé léto čistá.

Zdroj: Kamencové jezero. *Město Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov-mesto.cz/cz/kamencove-jezero>

²⁵ Bezručovo údolí je jedno z nejkrásnějších údolí Krušných hor. Táhne se kolem říčky Chomutovky a patří mezi vyhledávaná místa vycházek. Návštěvníci se mohou pohybovat po značené turistické stezce, která vede proti proudu řeky a je zde i nově vybudovaná cyklostezka. Procházka údolím nemusí být zaměřena pouze na turistiku, ale i na poznávání místní fauny a flóry. Bezručovo údolí je vyhlášeno přírodním parkem. Naučná stezka má 6 zastavení s informačními tabulemi, které seznámí návštěvníky s přírodními zajímavostmi. Po stezce se dá dojít k Prvnímu a Druhému mlýnu. U Třetího mlýna ústí do Bezručova údolí dvě boční údolí, kterými protékají potoky Kamenický a Křimovský. Na těchto potocích jsou postaveny menší stejnojmenné údolní přehrady. Navštívit se dají i jiné zajímavosti a technické památky jako např. Novodomské rašeliniště, Buky nad Kameničkou, pozůstatky hrádku Hausberk z počátku 14. století, dva Dolské mlýny, Křimovská přehrada a Krásná Lípa s několika objekty vnějšího opevnění z roku 1933.

Zdroj: Bezručovo údolí. *Město Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov-mesto.cz/cz/bezrucovo-udoli>

²⁶ Zdroj: BINTEROVÁ, Zdeňka. *Dějiny Chomutova. 1. díl*. 1. vyd. Chomutov: Městský úřad, 1997. 114 s., barev.fot.

Tabulka č. 2: Rozdělení obyvatel Chomutova podle věku

Obyvatelstvo podle věku		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo		48 328	23 774	24 554
z toho ve věku	0 - 14	6 944	3 475	3 469
	15 - 19	2 486	1 308	1 178
	20 - 29	6 670	3 489	3 181
	30 - 39	7 826	4 097	3 729
	40 - 49	6 423	3 293	3 130
	50 - 59	6 871	3 323	3 548
	60 - 64	3 752	1 778	1 974
	65 - 69	2 564	1 110	1 454
	70 - 79	3 078	1 303	1 775
	80 a více let	1 381	381	1 000

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. © 2009-2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoAppRqaXioBcQW3MZggxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEylpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDviasQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKGdjeKCdJ3q7Vi_Qdq_hZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7InuHrOF0yGUSMiYsSkj3olhOr7MmZDyLFpIdkEhmP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGX19I9FXL9Ke5ZeZTZnEErK_Pq1L4dCWYo

Tabulka č. 3: Rozdělení obyvatel Chomutova podle vzdělání

Vzdělanost obyvatel Chomutova		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		41 384	20 299	21 085
z toho podle stupně vzdělání	bez vzdělání	311	124	187
	základní včetně neukončeného	8 662	3 219	5 443
	střední vč. vyučení (bez maturity)	13 678	7 840	5 838
	úplné střední (s maturitou)	10 271	4 556	5 715
	nástavbové studium	1 141	393	748
	vyšší odborné vzdělání	455	182	273
	vysokoškolské	3 231	1 592	1 639

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. © 2009-2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZggxLbOE6iOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEylpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKgdjeKCdJ3q7Vi_Qdq_hZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7InuHrOF0yGUSMIySskj3olhOr7MmZDyLFpldkEhmP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTZnEErK_Pq1L4dCWYo

V Chomutově má nejen středoškolská mládež široké možnosti využití svého volného času. Záleží na každém jednotlivci, zda si z velké nabídky zvolí pro sebe vhodnou aktivitu, které se bude pravidelně věnovat, ve které se bude zdokonalovat, která ho bude bavit a uspokojovat.

2.1.2 Základní umělecká škola

Městská hudební škola v Chomutově byla založena 3. 11. 1945. Sídli v mnoha budovách v centru města a v roce 1984 se přestěhovala do budovy současné, bývalé základní školy. Postupně byl vybudován koncertní sál z bývalé tělocvičny, výstavní síň v prostorách půdy, učebny byly odhlučněny, škola získala keramickou pec a další vybavení. Ve škole s dobrým zázemím se daří těmto studijním oborům:

Obory hudební nabízí hru na: housle, kytaru, klavír, klarinet, saxofon, zobcovou flétnu, příčnou flétnu, trubku, akordeon, klávesy, bicí nástroje, violoncello, elektrickou kytaru, pozoun a také zpěv a populární zpěv.

Mladí muzikanti jsou podle schopností a nástrojů rozdělováni do školních orchestrů Ponticello (smyčcové oddělení), Tequila band (jazzový a taneční hudba), Oklep (bicí oddělení), Pěvecký sbor ZUŠ.

V těchto souborech veřejně vystupují, jezdí na soutěže a porovnávají své schopnosti s muzikanty z celé republiky. Orchestry mají pravidelná soustředění, kde se věnují souhře, naslouchání jeden druhému a společnému radování se z hudby.²⁷

Taneční obor základní umělecké školy podchycuje a rozvíjí taneční nadání žáků. Poskytuje každému podle míry jeho schopností a zájmu základy odborného vzdělání. Vzdělání umožní uplatnit se jako tanečník v souborech zájmové umělecké činnosti nejrůznějšího zaměření, nebo v povoláních, pro která jsou kultura pohybového projevu a zvládnutí základů tance vhodným předpokladem. Mnozí absolventi tanečního oboru pokračují ve studiu na konzervatoři, někteří jsou již v angažmá pražských divadelních souborů.²⁸

Výtvarný obor umožňuje dětem a studentům i dospělým zdokonalovat své výtvarné schopnosti v oblastech plošné a prostorové tvorby, jako je: kresba, malba, grafika, keramika, plastika, objektivní a akční tvorba a výtvarná kultura. Práce žáků jsou prezentovány na výstavách a celostátních soutěžích.²⁹

Literárně dramatický obor rozvíjí v hrách a cvičeních soustředěnost, odstraňuje zábrany, prohlubuje pohybové dovednosti a schopnosti výrazu pohybem, rytmické cítění, plynulost i barvitost mluveného projevu. Uvolňuje a rozvíjí obrazotvornost a tvořivost. Výsledkem literárně dramatického oboru je divadelní představení hrané pro veřejnost i na divadelních přehlídkách základních uměleckých škol.³⁰

---

²⁷ Zdroj: Hudební obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/hudebni-obor/>

²⁸ Zdroj: Taneční obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/tanecni-obor/>

²⁹ Zdroj: Výtvarný obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/vytvarny-obor/>

³⁰ Zdroj: Literárně-dramatický obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/literarne-dramaticky-obor/>

Základní umělecká škola napomáhá rozvíjení zájmové činnosti a slouží k podpoře využití volného času dětí a mládeže a k rozvíjení jejich talentu.³¹

2.1.3 Zařízení pro využití volného času

První za zmínku stojí Dům dětí a mládeže tzv. Domeček. Nabízí různé zájmové kroužky (viz tabulka č. 4), letní tábory, příměstské tábory, výlety do přírody, zájezdy k moři i na hory. Pravidelné jsou v Domečku i výstavy, např. Velikonoční výstava, Vánoční výstava. Hojně navštěvované jsou akce pořádané pro širokou veřejnost k různým výročím a tradicím (Pouštění draků, Slet čarodějnic, Zdobení perníčků, Zhotovení adventních věnců aj.).

---

³¹ Zdroj: Historie Základní umělecká škola. *Základní umělecká škola T. G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/historie/>

Zájmové kroužky DDM

Tabulka č. 4: Nabídka zájmových kroužků Domu dětí a mládeže

Druh kroužku	Zaměření
sportovní	šerm
	sálová kopaná
	horolezectví
	badminton
	šachy
	stolní tenis
počítačové	digitální fotografie
	digivideo
	webdesign
technické	plastikovní modeláři
přírodovědné	chovatelský
	rybářský
	teraristický
rukodělné	keramika
	výtvarka
	pletení z pedigu
	šperkování
	aranžování květin
jazykové	angličtina
	němčina
hudební	kytara
	flétna
	klavír
taneční	břišní tance
	country club

Zdroj: Zájmové útvary pro školní rok 2014-15. *Středisko volného času "Domeček" v Chomutově* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.webdesign2.ufouni.cz/ddmcy/krouzky.html>

Vlastní zpracování

Mládežníci se mohou zapojit i do dalších zájmových klubů a sdružení, kam patří: „Český rybářský svaz (v současnosti největší zájmové sdružení v ČR), jehož posláním je mimo jiné vykonávat rybářské právo ve smyslu zákona o rybářství, chránit přírodu, čistotu vod a životní prostředí, ale také se podílet na mimoškolní

výchově dětí a mládeže v oboru rybářství a rybářského sportu.“³² K pravidelným akcím chomutovských rybářů patří i soutěže pro děti a mládež (Zlatá udice, Muškaření), letní rybářský tábor a brigády.

Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko, které obnovilo svoji činnost v roce 1990, po dvaceti leté pauze. Od roku 1992 nese chomutovské středisko název Český lev a sdružuje všechny výchovné i věkové kategorie – děti, mládež, dospělé a oldskauty. Pyšní se zejména brigádnickou činností, kterou vyzývá občany města v jarním čase na pravidelnou environmentální akci - úklid Bezručova údolí. Pro členy i veřejnost pořádá noční výsadky, soutěže, výlety (Krušnohorské šlápoty) a zájezdy. V předvánočním čase zajišťuje rozvoz betlémského světla do všech koutů města akcí Betlémský autobus.³³

Pionýrská skupina Chomutov je součástí občanského sdružení Pionýr. „Pojem „pionýr“ pochází z francouzštiny a znamená být v něčem první, snažit se poznávat nepoznané, nebát se těžkostí nebo je čestně překonávat, pomáhat druhým, hlásit se ke svým úkolům i k něčemu navíc.“³⁴ Občanské sdružení se zaměřuje na práci s dětmi a mládeží, nabízí aktivní a smysluplné trávení volného času. Jedná se o každotýdenní pravidelné činnosti v oddílových schůzkách, víkendové aktivity v podobě výletů do okolních měst a výprav do přírody za dobrodružstvím. Pro členy i nečleny pořádá sdružení letní i zimní tábory, pro instruktory a vedoucí táborů pravidelná školení.³⁵

Folklorní soubor Krušnohor, který vznikl v roce 1988, sdružuje 25 členů ve věku od 15 do 35 let. Soubor zpracovává folklorní materiál Krušnohoří, Karlovarska a celé západní a jihozápadní části Čech a doprovází ho vlastní lidová muzika v tradičním obsazení - klarinety, housle, kontrabas, flétna a dudy. Je pravidelným účastníkem mnoha přehlídek a festivalů u nás i v zahraničí, navštívil Maďarsko,

---

³²Zdroj: O nás. *ČRS MO Chomutov: Chomutovští rybáři* [online]. © 2010 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.crs-chomutov.cz/o-nas/>

³³Zdroj: Středisko Český lev Chomutov. *Junák - svaz skautů a skautek ČR: Chomutovští rybáři* [online]. © 2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://www.junak-chomutov.cz/stredisko_detail.php?id=42201000

³⁴ Zdroj: Základní informace. *Pionýr Chomutov* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov.pionyr.cz/psinfo.html>

³⁵ Zdroj: Základní informace. *Pionýr Chomutov* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov.pionyr.cz/psinfo.html>

Bulharsko, Portugalsko, Holandsko, Francii, Polsko, Turecko, Chorvatsko, Slovensko a Německo. Od roku 2005 pořádá malý folklorní festival se zahraniční účastí „Viktoriánské kulturní slavnosti“, a to vždy na přelomu měsíců července a srpna.³⁶

Taneční škola Stardance působí v Chomutově od roku 1992, její žáci se postupně seznamovali s různými tanečními styly a pak dle obliby přecházeli do klubů se specializací na určitý druh tance. V současné době má taneční škola 250 žáků z řad chomutovských dětí a mládeže, kteří se specializují na Disco dance, Show dance, Hip – hop, mažoretky a společenské tance. Škola pořádá Mistrovství republiky a Velkou cenu města Chomutova ve společenských tancích, na svém kontě má tituly Mistrů světa v disco dance, hip – hopu a show dance.

Vedle tance se taneční škola snaží naučit mladé lidi slušnému a společenskému chování, elegantní chůzi, správnému držení těla, vnímání hudby, cílevědomosti a férovému jednání v soutěžním boji.³⁷

2.1.4 Sportovní kluby a oddíly

Další možnosti využití volného času poskytují mladým lidem sportovní kluby a oddíly. V Chomutově se sportu věnuje mnoho dětí, mládeže i široké veřejnosti a město jim k tomu poskytuje vhodné podmínky. Podporuje se zdravý životní styl, ke kterému jakýkoli pohyb bezesporu patří. Tradiční sportovní kluby nacházející se i ve většině českých měst a obcích jsou uvedeny pouze v přehledu.

Přehled sportovních klubů s tradičním sportovním zaměřením:

- atletický klub TJ VTŽ Chomutov – zaměřený na všechny atletické disciplíny kromě skoku o tyči,
- basketbalový klub – Mladí levharti Chomutov,
- klub ledního hokeje – Piráti Chomutov,
- oddíl fotbalu – FC Chomutov,

---

³⁶ zdroj: O souboru. *Krušnohor* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://krusnohor.org/o-souboru/>

³⁷ zdroj: O nás. *Taneční škola STARDANCE* [online]. © 2010 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://tsstardance.webnode.cz/o-nas/>

- softbalový oddíl – Sportclub 80 Chomutov BEAVERS,
- TJ Klínovec Chomutov – lyžování,
- TJ Veros Chomutov – volejbal, nohejbal,
- tenisový klub Chomutov.

V Chomutově se mládeži nabízí i kluby a oddíly s netradičním zaměřením. Jsou to kluby, které určitě nejsou k dispozici mladým lidem v malých městech a obcích, možná jsou dostupné ve větších městech, ale určitě ne ve všech. Některé z těchto klubů působí na území města s dlouholetou tradicí, ale patří mezi ně i kluby zcela nové.

Horoklub Chomutov - dobrovolné, samosprávné sdružení občanů, projevujících zájem o horolezectví jako takové, zastřešené Českým horolezeckým svazem. Sdružení je nositelem horolezecké tradice v okrese Chomutov a jeho počátky se datují do roku 1960. Hlavním posláním klubu je vytváření příznivých podmínek pro provozování horolezectví. K 7. dubnu 2014 sdružuje klub 106 členů, z toho asi 20 v kroužcích mládeže. Horoklub spravuje skalní oblasti regionu Chomutovska, a to Perštejn, Kotvina, Pyšná, Orasín, Kálek, Hroznětín a Strašidla a má k dispozici umělou lezeckou stěnu a dvě menší boulderingové stěny.

Pro své členy pořádá Horoklub metodické dny, kde se členové a nováčci seznamují se základy první pomoci, teoretickými znalostmi o lanech, uzlech, jištění, dále s topografií, meteorologií. Při praktické části si vyzkoušejí uzlovací techniku, zakládání jištění, budování stanoviště, bezpečné slanění, výstup po laně, orientaci v terénu a další činnosti.

Pro širokou veřejnost připravil chomutovský Horoklub již několik výstav, kde kromě vystavených fotografií s horolezeckou tematikou, bylo možno shlédnout exponáty lezeckého vybavení a dozvědět se mnoho zajímavého o historii lezení na Chomutovsku. První zdařilá výstava pod názvem „Horolezecká zastavení“ se uskutečnila v roce 2001. Druhá „Každý má svůj vrchol“ v roce 2005 a třetí „Kolík ozvěn se v dolinách ztratí“ v roce 2010. Chomutovský Horoklub vydal v roce 1999

„Lezeckého průvodce po oblastech SZ Čech“ a pro velký zájem bylo vydáno druhé (2001) a třetí (2005) vydání.³⁸

Jezdecký klub PZOO provozuje svoji činnost pod hlavičkou Podkrušnohorského zooparku Chomutov³⁹. Byl založen v roce 1976, kdy se jezdilo na ponících a oslech. Později došlo na koupi koní, a klub funguje bez přestávky dodnes. V současné době má 120 členů. Jezdci se pod vedením jezdeckého klubu zúčastňují hobby závodů ve skocích, případně mohou získat jezdeckou licenci. Každý člen je povinen se kromě výcviku a péče o svěřené koně podílet i na krmení koní, čištění boxů a úklidu přilehlých prostor. Každý rok pořádá klub parkurové závody a závody pod názvem „Skoky volnosti“. Členové klubu se pyšní mistrovskými tituly jednotlivců i družstev z bývalé ČSSR a později i ČR, ale i úspěchy na zahraničních kláních.

Od roku 1988 při jezdeckém klubu pracuje voltižní družstvo⁴⁰, které sdružuje v současné době 15 členů. Družstvo lonžují dvě trenérky a spolu s členy se zúčastňují závodů na Moravě i v Praze, odkud pravidelně přivážejí nejvyšší ocenění.⁴¹

Kanoistika Chomutov je oddíl, jehož historie sahá do roku 1954. Tehdy se jezdilo na pramicích, ale studenti průmyslové školy se i tak umístili na druhém místě na závodech v Brně. To byl impuls k založení klubu branného vodáctví se zázemím na Kamencovém jezeře. S postupem doby se nakoupily kanoe a kajaky.

K přednostem oddílu patří práce s mládeží, která se zúčastňuje závodů v rychlostní kanoistice, slalomů, eskymáckých obrátů a sjezdů na divoké vodě. Závody jsou přebory na krajské i státní úrovni, ze kterých členové oddílu pravidelně

---

³⁸ Zdroj: Představujeme Horoklub. *Horoklub Chomutov* [online]. © 2010 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.horoklub.cz/zakladni-informace/>

³⁹ Přírodní park se nachází v Podkrušnohorské pánvi, poblíž Kamencového jezera. Byl založen v roce 1975, jeho rozloha činí 112 ha a je největší zoologickou zahradou v České republice. V současné době chová zoopark 161 druhů zvířat, především z Evropy a Asie. Zdroj: O nás. *Zoopark Chomutov* [online]. © 2009 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zoopark.cz/cs/o-nas>

⁴⁰ voltiž je gymnastická akrobacie na cválajícím koni zdroj: Počátky voltiže v chomutově. *Jezdecký klub PZOO* [online]. © 2008 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://jezdectvichomutov.webnode.cz/voltiz/>

⁴¹ Zdroj: Jezdecký klub. *Jezdecký klub PZOO* [online]. © 2008 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://jezdectvichomutov.webnode.cz/jezdecky-oddil/>

vozí medaile a velice dobrá umístění. Držitelkou nejvyššího ocenění je od roku 1969 paní Jitka Traplová - Legatová, která v závodech na divoké vodě získala 2x titul mistryně světa.

Oddíl pořádá vodácké putovní tábory na českých řekách Vltava, Lužnice, Ohře, ale i na Slovensku, na Váhu a Dunaji. Od roku 2009 je oddíl spolupořadatelem závodu Dračích lodí. Vlastní půjčovnu lodí pro zájemce z řad obyvatel města Chomutova. V současné době rozjíždí nový projekt sportovních tříd s jednou základní školou v Chomutově.⁴²

Oddíl plavání při TJ Slavie Chomutov

Plavání se v Chomutově datuje rokem 1945, oddíl prošel různými tělovýchovnými jednotami. V roce 1963 byla založena TJ Slavie Chomutov, která se postupem času specializovala na vodní plavecké sporty. Letní tréninky probíhaly na Kamencovém jezeře, v zimě se využíval bazén v Mostě a Teplicích.

Novodobá historie plavání v Chomutově se odvíjí od roku 1980, kdy byly dostavěny Městské lázně. V současné době se zázemí plaveckých sportů přesunulo do nově otevřeného bazénu s relaxačním centrem. Oddíl Slavie vychovává řadu žákovských, juniorských a seniorských mistrů republiky. Je pravidelným pořadatelem závodů, jako je např. Velká cena Chomutova v plavání, Memoriál Jaroslava Jezbery (nestora chomutovského plavání). Perlou oddílu je Simona Baumrtová, členka reprezentace ČR. Reprezentovala ČR na olympiádě v Londýně, v roce 2012, a to ve dvou disciplínách. Je tak příkladem pro mladší závodníky, kteří vidí, že při patřičné pili a talentu lze dosáhnout velkých výsledků.⁴³

Tiger Relax Club Chomutov je škola bojových umění, která se specializuje na výuku Allkamp – Jitsu. Škola poskytuje výuku bojového umění pro účel sebeobrany, ale také pro celkový tělesný a duševní rozvoj. Nabídka školy je určena pro všechny věkové skupiny. Přípravka pro nejmenší Tygříky připravuje nejmladší generaci pro vstup do školy bojových umění nebo jiného sportu. Pro mládež je

---

⁴² Zdroj: Historie. *Kanoistika Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://sc80kanoistika.cz/historie/>

⁴³ Zdroj: Historie plavání v TJ Slavie Chomutov. *TJ Slavie Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://slavie.cv-region.cz/index.php/o-nas/historie-tj>

připravena výuka bojových umění a pro dospělé jsou to specializované kurzy profesní sebeobrany. Žáci školy se zúčastňují národních i mezinárodních závodů v Allkampf – Jitsu, na kterých vždy patří mezi favority. Se zájemci o bojová umění pracují vysoce kvalifikovaní trenéři, a to v jedinečných prostorách určených pouze pro výuku bojových umění. K pravidelným akcím školy patří týdenní letní soustředění, kterého se zúčastňují i žáci ostatních škol AKJ z ČR v počtu kolem 120 účastníků.⁴⁴

Cílem všech sportovních klubů a oddílů je dostupnost pro děti a mládež z Chomutova a přilehlého okolí. Je potřeba, aby dnešní mladí lidé získávali a upevňovali svoji tělesnou kondici, zlepšili svou koncentraci a sebekázeň, aby se naučili fungovat i v jiném než školním kolektivu. Sport napomáhá k lepšímu duševnímu rozvoji osobnosti, k osvojení si správných návyků, ke zvládání krizových situací.

2.1.5 Nízkoprahová zařízení

Vedle zájmových útvarů a sportovní oddílů a klubů je potřeba představit i Nízkoprahová zařízení. V Chomutově je to např. sociální centrum Kamínek. Jedná se o zařízení pro děti a mládež, jejichž volný čas je tráven neorganizovaně. Tráví jej spíše na ulici, v partě, nebo jinak. Navštěvovat jej mohou všichni, nezáleží na barvě pleti, náboženském vyznání či vyhraněném životním stylu. Klub je volnočasovou alternativou k různým zájmovým kroužkům a dalším organizovaným aktivitám a navíc je zde poskytováno poradenství a sociální služby. Služba je pro zájemce bezplatná, zájemci mohou kdykoliv přijít či odejít a záleží na nich, jak čas trávený v zařízení využijí. Zásadní význam je v poradenské a preventivní činnosti – pracovníci vytvářejí bezpečný prostor, ve kterém je možnost řešit těžkosti cílové skupiny, mohou si popovídat a svěřit se se svými problémy.

V Chomutově se otevřelo dětem, mládeži i široké veřejnosti ještě několik Nízkoprahových zařízení. První vzniklo v roce 2009 ve spolupráci Magistrátu města Chomutova a občanského sdružení Světlo. Ve městě dále působí Kluby Molo a

---

⁴⁴ zdroj: Tiger Relax Club Chomutov. *Allkampf-Jitsu Česká republika* [online]. © 2008 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.allkampf-jitsu.cz/skola/chomutov.php>

Khamoro. Poslední jmenované je romské integrační centrum, které podporuje sociálně slabé romské komunity.⁴⁵

2.1.6 Jiné nabídky

V Chomutově existuje mnoho sportovních a kulturních zařízení, která slouží dětem, mládeži a široké veřejnosti pro neorganizované akce:

- skatepark Chomutov – místo pro sportovní využití volného času mládeže a rekreační areál pro širokou chomutovskou veřejnost,
- minigolf v areálu Kamencového jezera,
- nové víceúčelové hřiště Kopečky, kde je ovál pro bruslaře a cyklisty a několik víceúčelových hřišť na kopanou, tenis, volejbal a nohejbal,
- Kamencové jezero vhodné pro plavání a jiné vodní sporty v letním období,
- plavecký bazén,
- zimní stadion, letní stadion a jiná volně dostupná sportoviště,
- městské divadlo, kino,
- knihovna s koncertními a výstavními sály.

2.2 Přehled středních škol v Chomutově

V tabulce č. 5 jsou přehledně uspořádány střední školy v okrese Chomutov. Informace jsou zpracovány podle dostupné statistické ročenky Ústeckého kraje z roku 2013.

---

⁴⁵ Zdroj: O Kamínku. *Sociální centrum Kamínek* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.kaminek-chomutov.cz/o-kaminku>

Tabulka č. 5: Přehled středních škol v Chomutově

NÁZEV STŘEDNÍ ŠKOLY V OKRESE CHOMUTOV	ODBOBNÉ VZDĚLÁVÁNÍ (BEZ NÁSTAVBOVÉHO STUDIA)			NÁSTAVBOVÉ STUDIUM		
	TŘÍDY	ŽÁCI		TŘÍDY	ŽÁCI	
		CELKEM	Z TOHO DENNÍ STUDIUM		CELKEM	Z TOHO DENNÍ STUDIUM
Gymnázium Chomutov	169	3 692	3 650	0	465	178
Gymnázium Kadaň						
Gymnázium a Střední odborná škola Klášterec nad Ohří						
Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie Kadaň						
Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola Chomutov						
Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov						
Střední škola technická, gastronomická a automobilní Chomutov						

Zdroj: Statistická ročenka Ústeckého kraje 2013. *Český statistický úřad* [online]. 30.12.2013, 31.12.2013 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/421011-13-r_2013-20
Vlastní zpracování

2.2.1 Zkoumané školy

V následující kapitole jsou blíže popsány zkoumané (dotčené) školy, tzn. školy, ze kterých budou vybráni respondenti pro průzkum bakalářské práce. Každá škola, Gymnázium Chomutov a Střední odborná škola stavební Chomutov, je zpracována ve své historii i současnosti. V příloze č. 1 doplňují informace o každé uvedené škole dobové a současné fotografie.

Gymnázium Chomutov - historie

Historie chomutovského gymnázia se datuje od roku 1591, kdy se Jiří Popel z Lobkovic, nejvyšší hofmistr českého království a majitel chomutovského panství, rozhodl založit v Chomutově jezuitskou školu.

Původním záměrem Jiřího z Lobkovic bylo vybudovat v Chomutově univerzitu, jež by byla oporou protireformace. Tento plán se neuskutečnil, ale jezuitské gymnázium v Chomutově pokračovalo i za dalších majitelů panství. Jezuité byli v Chomutově až do zrušení řádu v roce 1773. Poté přešlo gymnázium pod správu oseckého cisterciáckého kláštera a o výdaje se staralo město Chomutov. V roce 1909 bylo gymnázium zestátněno.

Vznik Československé republiky se odrazil na názvu školy; z c.k. státního gymnázia se stalo státní gymnázium, učební plán zůstal zpočátku nezměněn. Až od školního roku 1923/1924 se začala v prvním ročníku povinně vyučovat čeština. Od roku 1930 je chomutovské gymnázium reálným gymnáziem. Rok 1932 byl pro gymnázium velmi významným rokem. Stará budova řadu let nevyhovovala, proto bylo již v roce 1926 rozhodnuto o stavbě nové budovy. Do ní se v roce 1932 gymnázium přestěhovalo.

České gymnázium vzniklo v Chomutově teprve v roce 1935. Tehdy bylo zřízeno Spolkové československé reálné gymnázium Ústřední matice školské. O dva roky později bylo gymnázium vládou Československé republiky převzato do přímé správy a od 1. září 1937 změněno na Státní československé reálné gymnázium. Nemělo vlastní budovu, jeho třídy byly umístěny v budově Masarykovy školy, později v pronajatých místnostech. Hned po založení Spolkového československého reálného gymnázia Ústřední matice školské bylo jasné, že bude nutno vystavět pro školu vlastní budovu.

Po složitých jednáních byl na konci března 1938 zapsán do pozemkové knihy pozemek, na němž měla být postavena nová budova státního československého reálného gymnázia. Slibně se rozvíjející situace kolem českého gymnázia však byla násilně přerušena mnichovskými událostmi. Na obnovu českého školství bylo třeba počkat až do roku 1945. Hned po válce bylo české gymnázium v Chomutově obnoveno v budově bývalého německého gymnázia a v této budově sídlí dodnes.

Gymnázium Chomutov – současnost

V současnosti je Gymnázium Chomutov školou, která poskytuje všeobecné vzdělání ve čtyřletém nebo šestiletém studiu a zaměřuje se především na přípravu mladých lidí ke studiu na vysoké škole, případně na vyšší odborné škole. Šestileté studium je podle záměrů MŠMT ČR určeno jen těm nejtalentovanějším žákům základních škol. V posledních letech jsou ve škole otvírány pouze třídy se všeobecným zaměřením. Profilace studentů je umožněna prostřednictvím bohaté nabídky volitelných předmětů v posledních dvou ročnících.

Škola nabízí anglický, německý, francouzský a ruský jazyk. Dále je možno ve vyšších ročnících prohlubovat jazykové znalosti v rámci volitelných předmětů, případně studovat základy dalšího cizího jazyku. Součástí učebních plánů je také estetická výchova – hudební a výtvarná. Žáci šestiletého studia se učí v prvním ročníku oběma předmětům, později si vybírají. Ve čtyřletém studiu se od prvního ročníku volí jeden z nich. Součástí výuky jsou také lyžařský, cykloturistický a vodácký kurz.⁴⁶

Střední škola stavební – historie

Střední škola stavební Chomutov vznikla v sedmdesátých letech minulého století ze Střediska praktického vyučování. V roce 1972 začala výstavba nového komplexu a v roce 1975 vzniklo učiliště při Okresním stavebním podniku v Chomutově. V nové škole a přilehlých dílnách se připravovali žáci pro dělnické profese v oborech zedník, instalatér, malíř, lakýrník a klempíř. Uční se připravovali pro podniky, se kterými měli, již při nástupu do učební oboru, uzavřené pracovní smlouvy. U těchto podniků absolvovali závěrečnou půlroční praxi. Závěrečné zkoušky se konaly v prosinci a doba vyučení byla 3,5 roku. V roce 1984 vznikl s novým školským zákonem název Střední odborné učiliště. V roce 1990 po společenských změnách začaly vznikat samostatné právní subjekty vyčleněním z původních státních podniků. Střední odborné učiliště stavební, Na Moráni 4803, Chomutov, jehož zřizovatelem bylo Ministerstvo vnitra České republiky, vzniklo jako právní subjekt 1. 10. 1990. V lednu 1992 bylo toto učiliště delimitováno

---

⁴⁶ Zdroj: Historie školy. *Gymnázium Chomutov* [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.gymcv.cz/index.php/o-skole/2-historie-skoly%205>

k Ministerstvu hospodářství České republiky a v listopadu 1996 pak pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. V roce 1998 (1. července) převzalo učiliště jiné školské zařízení v Chomutově - Střední odborné učiliště, Odborné učiliště a Učiliště stavební v Jiráskově ulici. Došlo k rozšíření nabídky učebních oborů o truhláře, tesaře, čalouníky a sádrokartonáře. V nabídce přibýly i obory pro děti z tehdejších zvláštních škol tesařské a zednické práce. Tento spojený subjekt pod názvem: Střední odborné učiliště stavební, Odborné učiliště a Učiliště, Chomutov, Na Moráni 4803 byl od roku 2000 zřizován Ústeckým krajem. Zde pak v roce 2005 dochází ke změně názvu na Střední školu stavební, Chomutov. K 1. 9. 2007 byla Střední škola stavební sloučena s Integrovanou střední školou energetickou, obě se sídlem v Chomutově. Nový název obou sloučených škol byl Střední škola energetická a stavební, Na Průhoně 4800, Chomutov, příspěvková organizace.

Střední škola stavební - současnost

Od školního roku 2012/2013 došlo k dalšímu sloučení středních škol v Chomutově a ke Střední škole energetické a stavební Chomutov přibyla Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie. Škola se nyní skládá ze 4 hlavních částí, 4 původních škol a nese společný název Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Na Průhoně 4800 Chomutov, příspěvková organizace. Zkráceně ESOZ Chomutov. Každá ze 4 škol nabízí velký počet učebních a studijních oborů (viz tabulka č. 6). Součástí školy jsou dvě školní jídelny a tři domovy mládeže. Zařízení poskytují ubytování a stravování nejen žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol, ale i široké veřejnosti. Nezbytnou součástí ubytování je zájmové vzdělávání navazující na výchovně vzdělávací činnost škol.⁴⁷

Nabízené učební a studijní obory ESOZ Chomutov

Tabulka č. 6: Nabídka oborů ESOZ Chomutov

Název školy	Maturitní obory	Učební obory
-------------	-----------------	--------------

⁴⁷ Zdroj: Historie školy. ESOZ [online]. © 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.ssesvcv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=145&Itemid=113

Střední odborná škola energetická	Mechanik elektronik	Elektrikář
	Mechanik elektrotechnických zařízení	Elektrikář silnoproud
	Strojník požární techniky	Zámečnick
	Technik požární ochrany	
Střední odborná škola stavební	Stavební provoz (nástavbové studium)	Instalatér
		Montér suchých staveb
		Truhlář
		Zedník
		Malířské a lakýrnické práce
		Tesařské práce
		Zednické práce
Střední zdravotnická škola	Zdravotnický asistent	
	Sociální činnost	
Obchodní akademie	Obchodní akademie	
	Sportovní management	

Zdroj: Historie školy. ESOZ [online]. © 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z:
http://www.ssescv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=145&Itemid=113
Vlastní zpracování

2.3 Výzkum

Pro výzkum bakalářské práce poslouží jedna z kvantitativních výzkumných metod, a to dotazník.

Dotazník je spojen s anonymním dotazováním, kladením otázek. Otázky jsou kladeny písemně a písemně jsou získávány odpovědi. Dotazník je výzkumný nástroj, který umožňuje získávat velké množství informací od velkého počtu respondentů. Respondentem je osoba, která vyplňuje dotazník, odpovídá na otázky, někdy též položky.

Dotazník má většinou tři části. V úvodní, vstupní části bývá uveden autor nebo instituce, pro kterou se dotazník vyplňuje. Dále vysvětluje cíl dotazníku a

význam respondentových odpovědí. Druhou část tvoří vlastní otázky. Ty by měly být jasné, srozumitelné, jednoduché a bez gramatických chyb. Otázky v dotazníku mohou být uzavřené, odpovídá se na ně ano, ne nebo mají konkrétní nabídku odpovědí a volí se jedna možnost. Opakem uzavřených otázek jsou otázky otevřené, kdy respondent píše odpověď svými slovy. Existují i polouzavřené otázky, které nabízejí nejprve alternativní odpověď a pak žádají ještě vysvětlení podané vlastními slovy. Na konci dotazníku bývá většinou poděkování za spolupráci.⁴⁸ Dotazník může mít elektronickou nebo papírovou formu.

Pro získání dostatečného množství informací je dobré mít na paměti jednu z pouček Prof. PhDr. Rudolfa Kohoutka, CSc.: „Při rozesílání dotazníku hromadného průzkumu počítáme s tím, že se nám všechny dotazníky nevrátí, a proto je rozesíláme ve dvojnásobném počtu, než je nutno k vlastnímu zkoumání.“⁴⁹

2.3.1 Cílová skupina

Cílovou skupinou – základním souborem a někdy též subjekty výzkumu budou chlapci ve věku 16 – 18 let, kteří navštěvují vybrané školy v Chomutově. Nejprve studenti státního gymnázia a poté žáci – učni Střední odborné školy stavební, která je součástí Střední odborné školy energetické a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnické školy Chomutov. Obě školy byly popsány v kapitole 2.2.1. Zkoumané školy.

2.3.2 Cíl výzkumu

Výzkum bakalářské práce má zjistit jak dnešní mládež – chlapci ve věku 16 – 18 let tráví volný čas, zda se věnují více sportu, či kultuře a zda využívají možnosti, které se jim nabízí. Cílem je i prozkoumat jestli existují okolnosti, které chlapce omezují v provozování volnočasových aktivit. Výsledkem zkoumání bude porovnání

---

⁴⁸ Zdroj: GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931, str. 99 – 108

Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 343 s. ISBN 978-80-7357-679-0, str. 92 – 94

⁴⁹ Dotazník. *Specializační studium výchovného poradenství PedFUK* [online]. [cit. 2014-10-27]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>

chlapců dvou různých typů škol v rozdílnosti zájmů, v možnostech provozování volnočasových aktivit, a to z hlediska časového a ekonomického. Výsledky poslouží jako návod ke zlepšení práce s mládeží a její motivaci.

2.3.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Pro dotazníkové šetření bylo distribuováno na každou výše jmenovanou školu vždy 60 kusů dotazníků. Dotazníky byly rozdány mladíkům ve druhých a třetích ročnících, aby věkem odpovídali požadavku cílové skupiny, tj. 16 – 18 let. Respondenti vyplňovali 20 otázek dotazníku samostatně a anonymně v průběhu vyučovací hodiny, za přítomnosti vyučujícího. Doba pro vyplnění dotazníků byla dostatečně dlouhá a případné nejasnosti byly okamžitě vysvětleny. Součástí dotazníku je objasnění, jakému účelu poslouží a v závěru nechybí poděkování za vyplnění. Samotný dotazník je přílohou č. 2 bakalářské práce. Návratnost dotazníků byla vcelku úspěšná, neboť z gymnázia se vrátilo ke zpracování 51 kusů (tj. 85 %) dotazníků a z odborné školy stavební se vrátilo 56 kusů (tj. 93 %) dotazníků. Z celkového počtu 120 rozdaných dotazníků se vrátilo 107 dotazníků, což je 89 %.

2.3.4 Předpoklady

Stanovení předpokladů – hypotéz předchází vyhodnocení dotazníkového šetření. Každá výzkumná hypotéza musí být ověřitelná. Hypotéza je vždy tvrzením a je vyjádřena podmíněným výrokem o vztazích mezi dvěma proměnnými.⁵⁰

Pro vyhodnocení dotazníkového šetření byly stanoveny dvě hypotézy.

Hypotéza č. 1 – předpoklad je, že respondenti tráví průměrně 2 – 4 hodiny v týdnu libovolnou volnočasovou aktivitou.

Hypotéza č. 2 – předpoklad je, že respondenti využívají nabídky volnočasových aktivit svých škol.

Zpracování údajů z dotazníků – interpretace výsledků

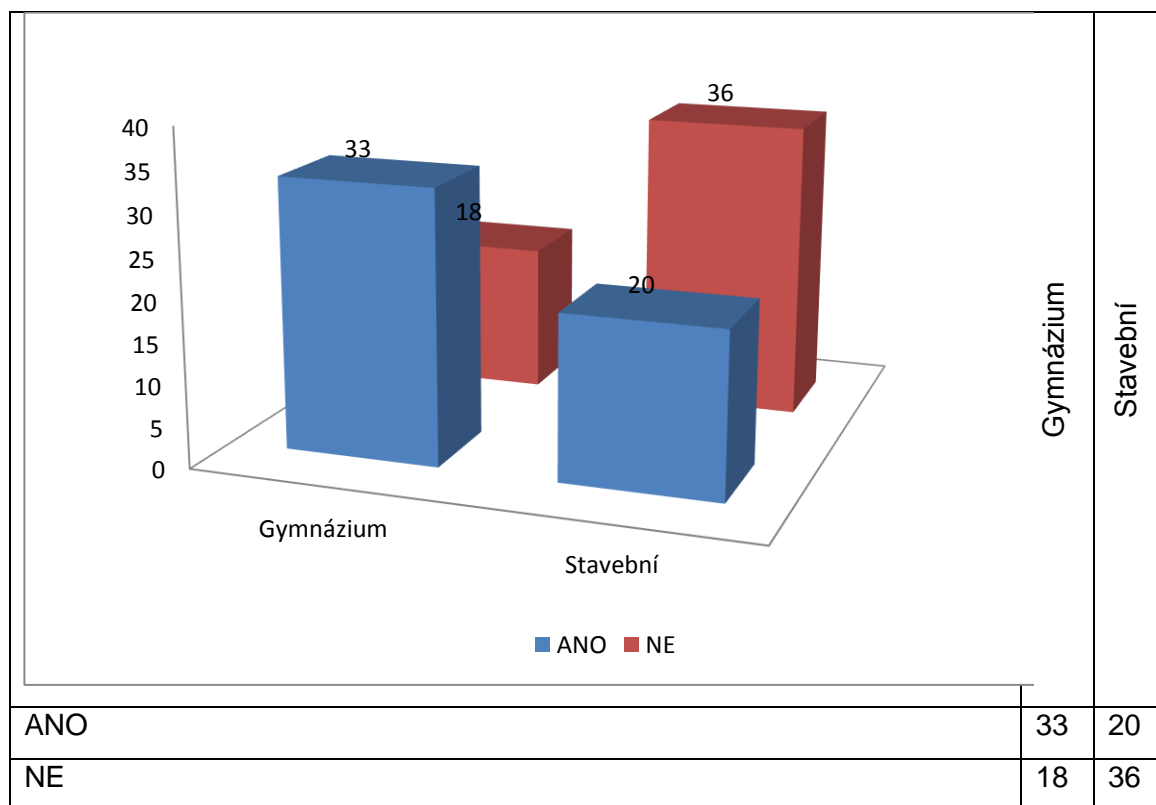
⁵⁰ Zdroj: PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. vyd. 2. dotisk. Praha: Karolinum, 2007. 270 s. ISBN 80-7184-569-8, str. 42-46

Vysvětlivky zkratk používaných v grafickém zpracování jednotlivých položek dotazníku: G – gymnázium, S – stavební, Ch – chomutovští, D – dojíždějící.

2.3.5 Výsledky výzkumu

Otázka č. 1 „Bydlíte v Chomutově?“ byla uzavřená, respondenti odpovídali pouze ano, či ne.

Graf č. 1: Statistika bydliště respondentů

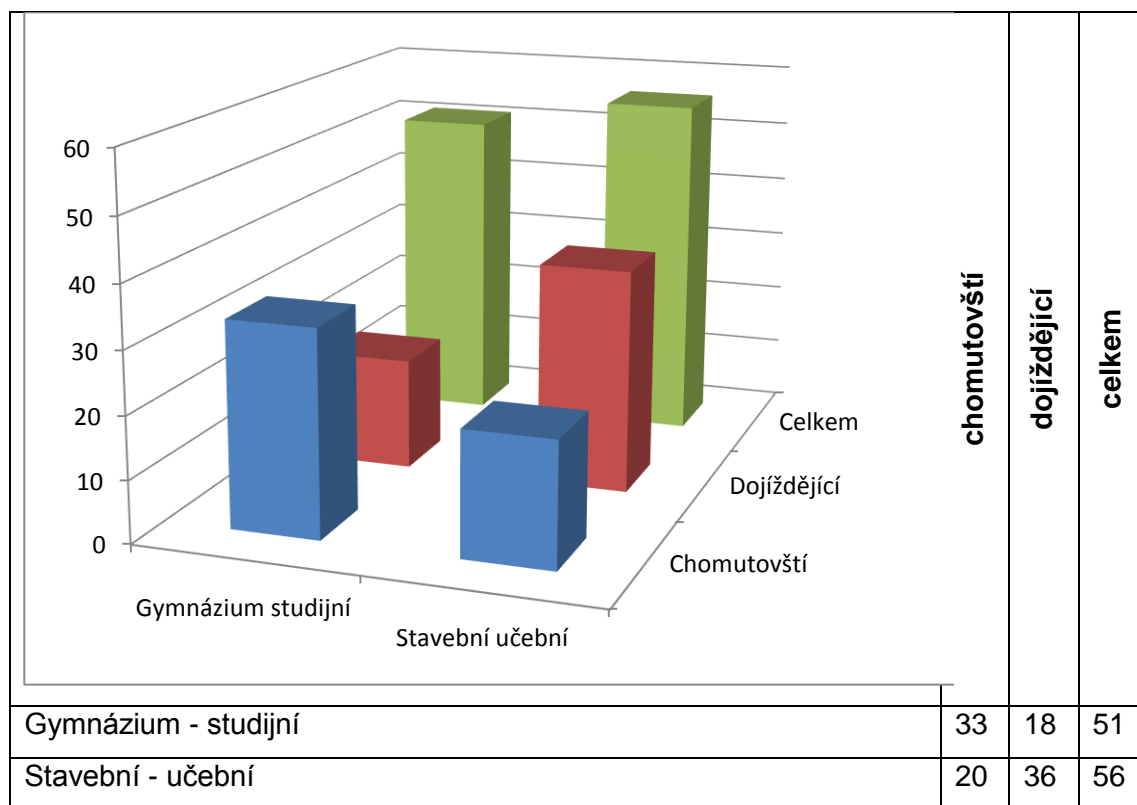

Vyhodnocení této položky bylo překvapením. V celkovém součtu vyšlo najevo, že z respondentů navštěvujících střední školy v Chomutově zhruba polovina ve městě bydlí a druhá polovina do města Chomutova za vzděláním dojíždí. Po součtu odpovědí z gymnázia je patrné, že z celkového počtu 51 dotázaných respondentů, bydlí v Chomutově 33 studentů, tj. 65 %, zbylých 18 (35 %) do školy dojíždí. U dotázaných respondentů ze stavební školy z celkového počtu 56 respondentů, pouze 20 (tj. 36 %) bydlí v Chomutově a zbylých 36 (64 %) dojíždí z okolí. Pro výzkum bakalářské práce byly ponechány všechny odevzdané dotazníky, přestože nebydlí všichni respondenti přímo v Chomutově. Tím, že do

školy do Chomutova dojíždí z okolních měst a obcí, jsou s Chomutovem spjatí, tráví zde část svého volného času a je pouze jejich volbou, jak s ním naloží.

U otázky č. 2 „Navštěvujete obor“ doplňovali respondenti jednu ze dvou možností, a to studijní nebo učební obor.

Graf č. 2: Statistika druhu studia respondentů

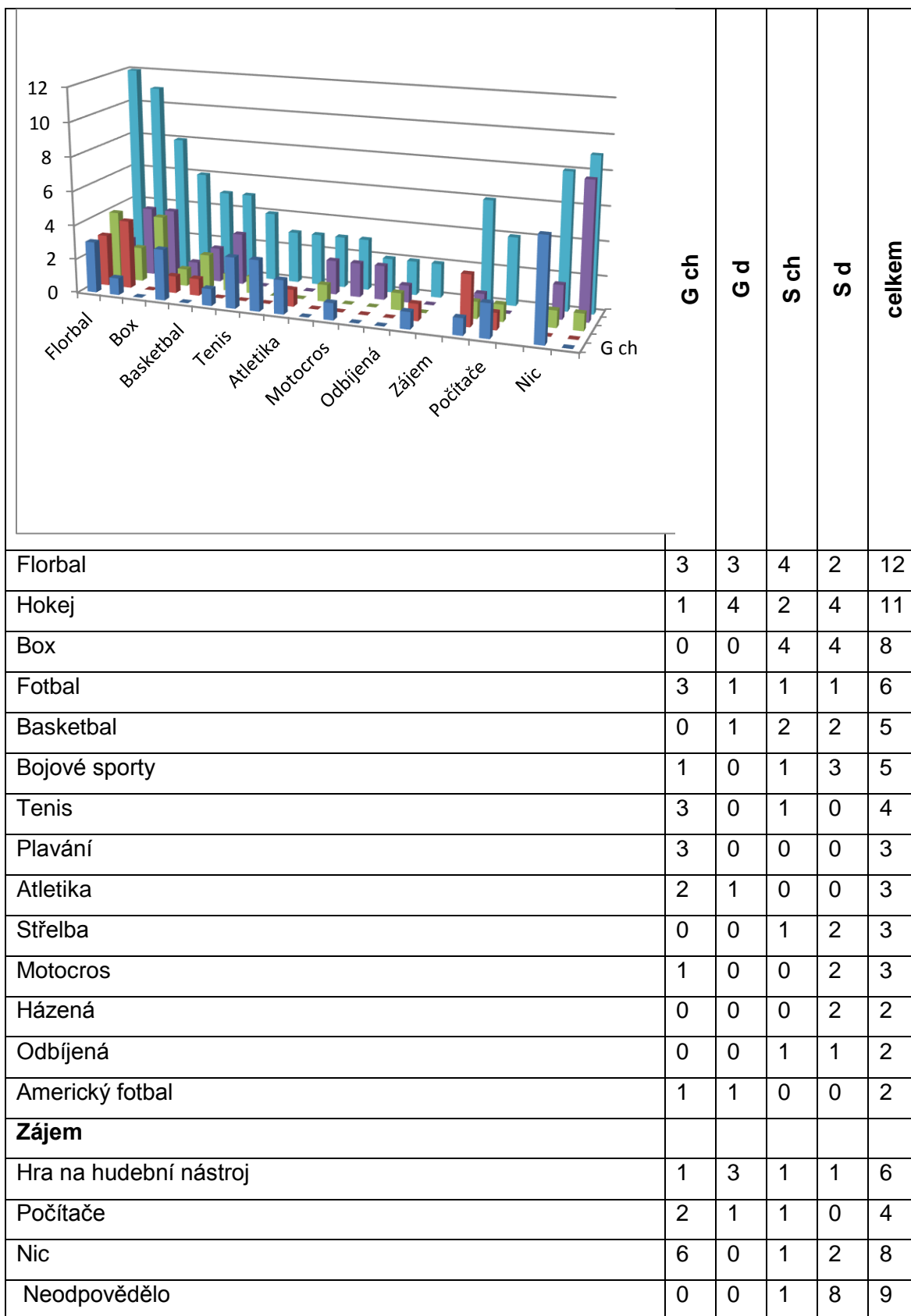

Z grafického zpracování vyplývá, že studijní obor navštěvují výhradně respondenti z chomutovského gymnázia tj. 51 studentů. Učební obor navštěvují všichni respondenti ze stavební školy tj. 56 učňů.

Otázka č. 3 „Kdybyste si mohli vybrat jakýkoli zájmový kroužek či sport a nebyli jste ničím omezeni, co by to bylo?“ byla otevřená. Respondenti mohli vypsát svá přání a jim odpovídá celá škála různých odpovědí. Výčet odpovědí je přehledně zpracován do grafu a připojené tabulky. Převážnou většinu zájmů tvořily sporty,

kteé jsou seřazeny od nejčastěji uváděných až po méně časté. V menším zastoupení se objevil zájem o hru na hudební nástroj nebo počítačový kroužek.

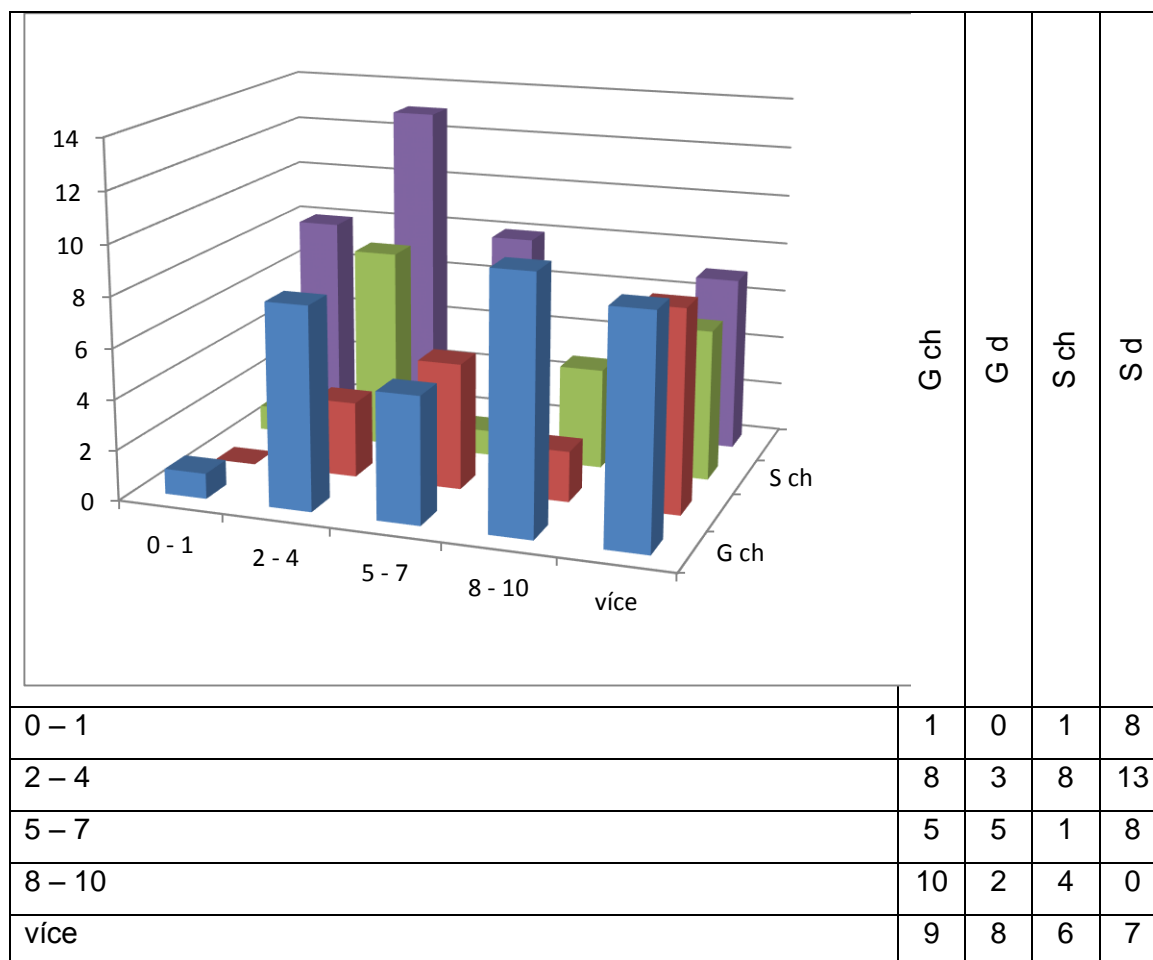
V tabulce chybí zájmy uváděné jediným respondentem, a to např. paintball, biatlon, alpské lyžování, šachy, horolezectví, ale i létání helikoptérou, což může být považováno za recesi. Odpovědi na otázku č. 3 bylo bohužel i slůvko nic. Někteří respondenti vypsali více zájmů, ale našli se i tací, kteří neodpověděli.

U otázky č. 4 „*Kolik hodin týdně věnujete ve volném čase své zájmové aktivitě (sportu, kulturnímu vyžití apod.)?*“, měli respondenti uvedeny možnosti odpovědí. Odpovědi byly v rozmezí 0 – 10 hodin nebo více.

Graf č. 4: Statistika časového vymezení pro zájmovou aktivitu

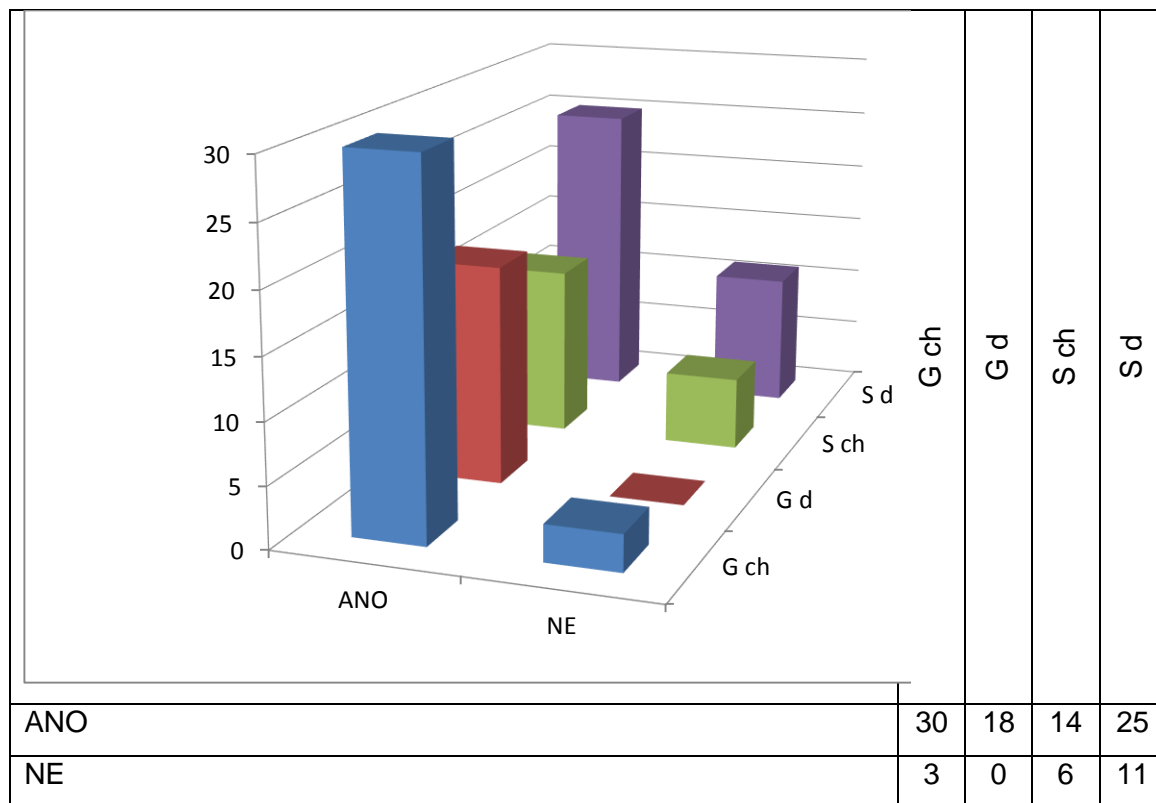

Nejčastější odpovědí byla možnost 2 – 4 hodiny, kterou uvedlo 32 respondentů. 30 dotazovaných uvádělo možnost více než 10 hodin. 19 účastníků výzkumu uvedlo možnost 5 – 7 hodin. 16 respondentů věnuje svému volnému času 8 – 10 hodin a 10 respondentů věnuje svému volnému času pouze 0 – 1 hodinu týdně. Z vyhodnocení je patrné, že studenti gymnázia označovali položky s větším počtem hodin, u učňů byla nejvíce zastoupena položka 2 – 4 hodiny týdně.

Pátá otázka „*Nabízí Vaše škola nějaké možnosti využití volného času?*“ měla zjistit, zda v povědomí žáků je uložena tato informace. V grafickém vyhodnocení se

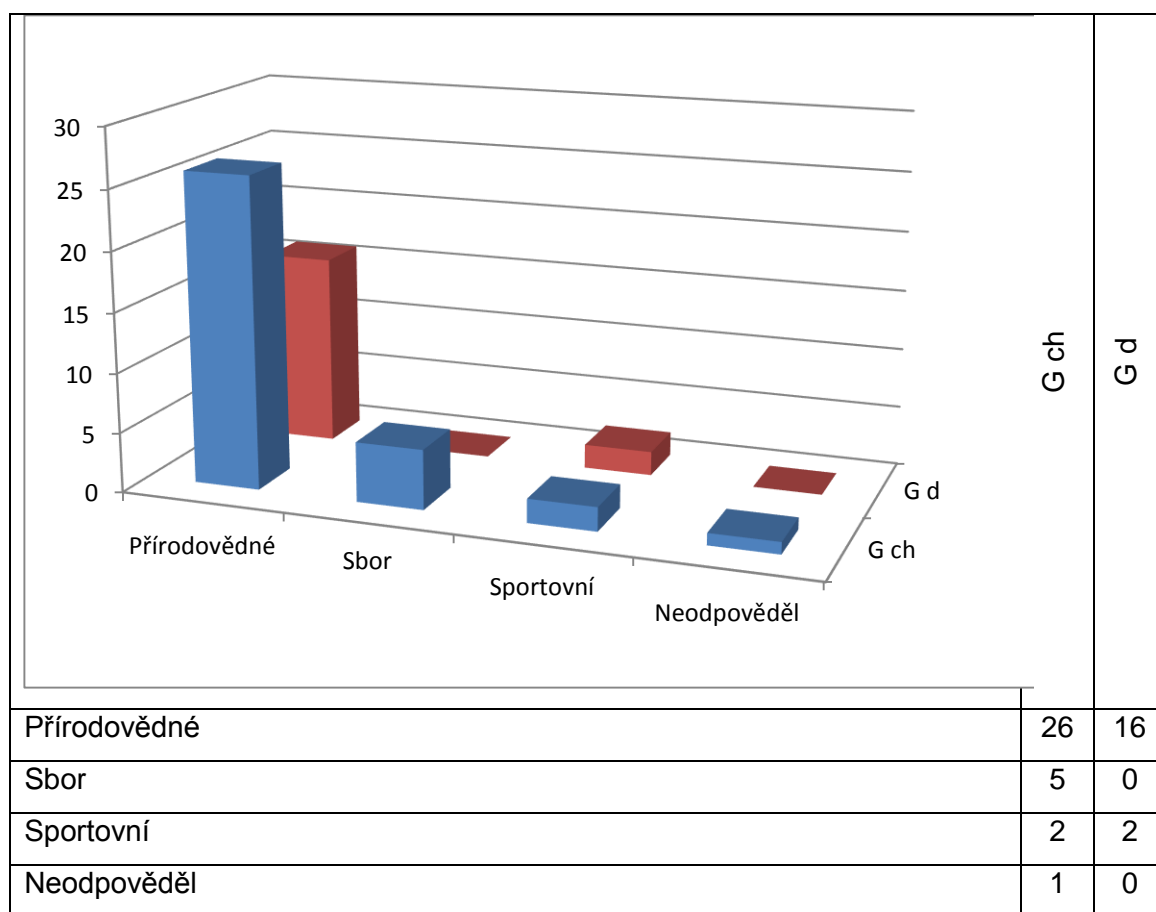
ukázalo, že respondenti, hoši ve věku 16 – 18 let volili převážně možnost ano, čímž potvrdili, že nabídky svých škol znají.

Graf č. 5: Statistika možností využití školních volnočasových aktivit

V otázce č. 6 „Pokud ano, napište jakou aktivitu či kroužek nabízí“ se odpovědi studentů a učňů lišili, protože každá škola disponuje jinými nabídkami. Pro každou školu je grafické zpracování samostatné. Studenti gymnázia se shodli ve výčtu možných aktivit a jejich přehled je zpracován v následném grafu.

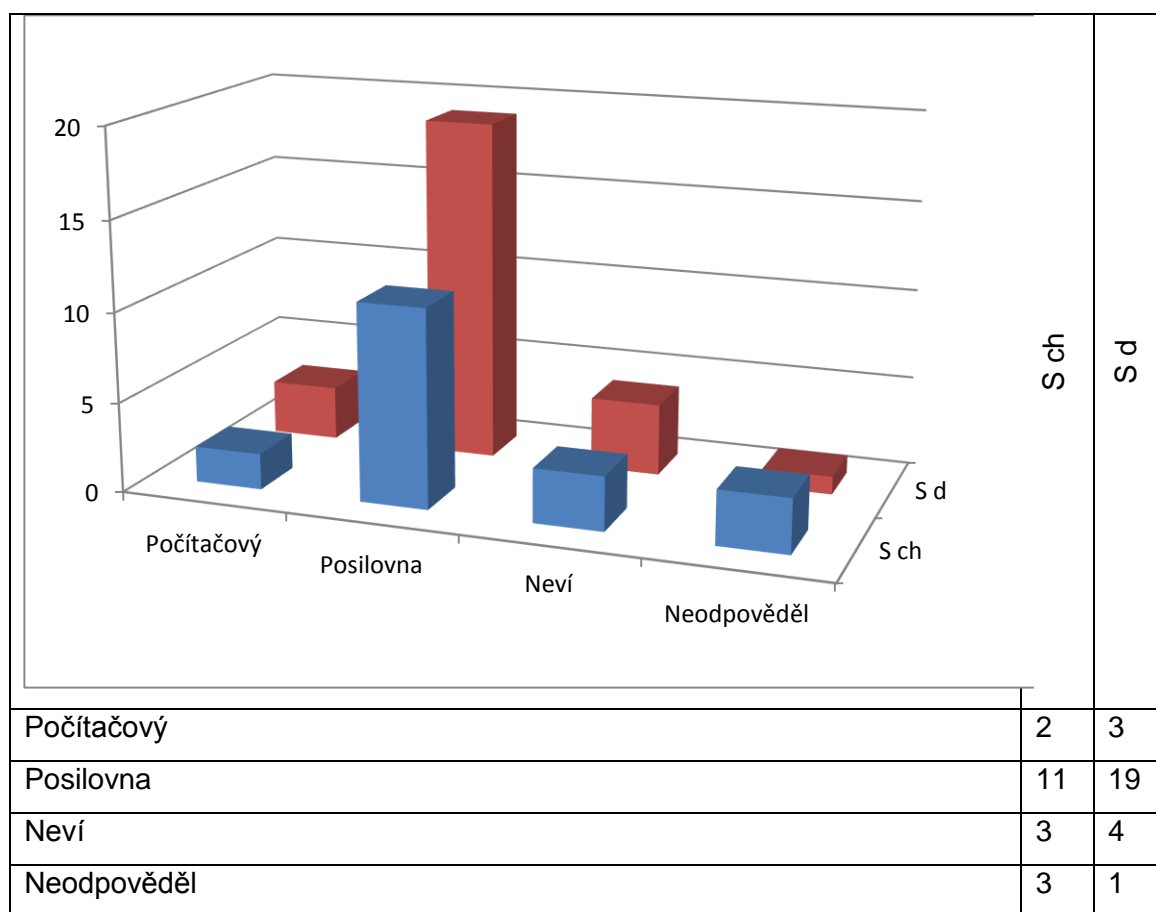
Graf č. 6: Statistika znalostí volnočasových aktivit gymnázia Chomutov

Nejvíce je v povědomí studentů nabídka přírodovědných kroužků, která zahrnuje odpovědi typu – biologie, geografie, laboratorní práce z chemie a fyziky. Překvapivě málo studentů ví o pěveckém sboru, který pravidelně vystupuje v Chomutově při rozmanitých akcích a je znám široké chomutovské veřejnosti.

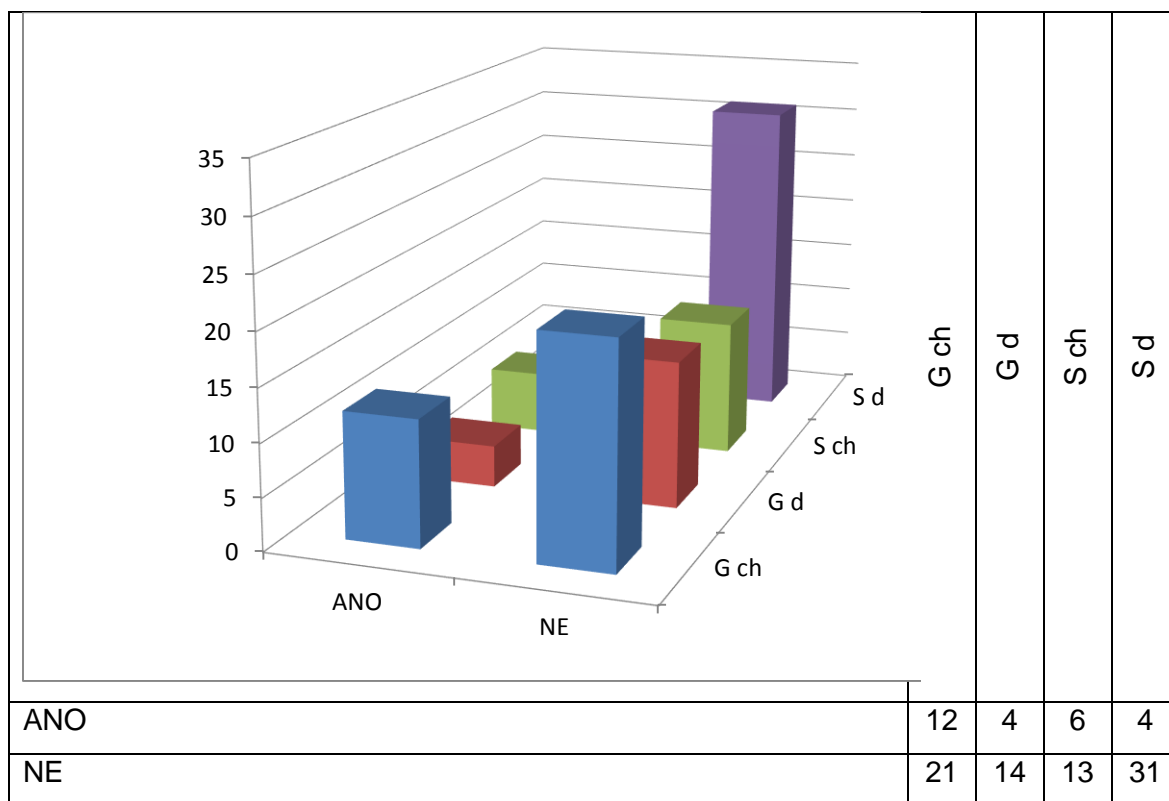
Hoši ze stavební školy mají ve srovnání s gymnáziem užší nabídku, ale 54 % dotázaných vědělo o možnosti navštívit školní posilovnu a necelých 9 % o počítačovém kroužku. Ostatní respondenti nevěděli nebo neodpověděli.

Graf č. 7: Statistika znalostí volnočasových aktivit stavební školy Chomutov

Na otázku č. 6 navazovala otázka č. 7, která měla zjistit, zda respondenti nabídky školních volnočasových aktivit využívají nebo nevyužívají. Otázka byla položena následovně: „Využili jste někdy nabídku volnočasové aktivity Vaší školy?“

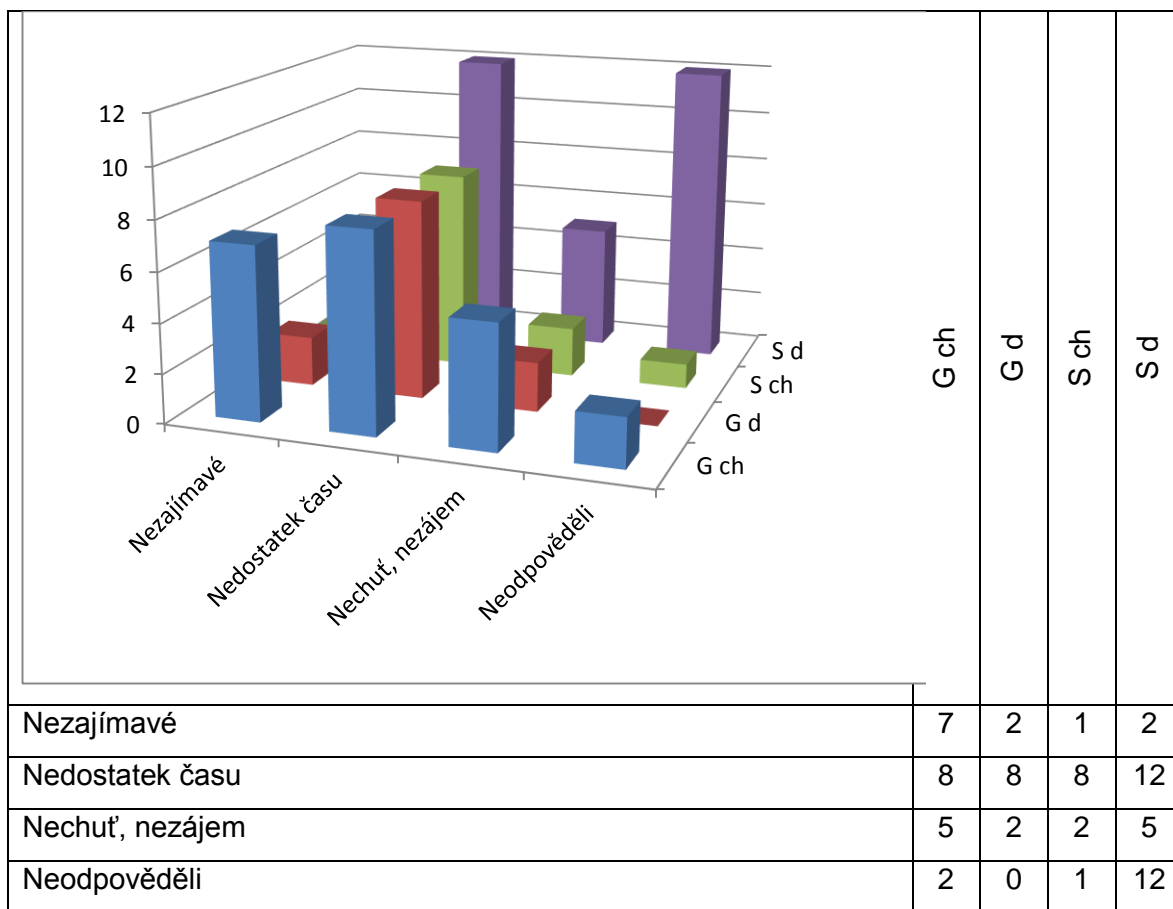
Graf č. 8: Statistika návštěvnosti školních volnočasových aktivit

Výsledkem šetření v této otázce je, že školní kroužky účastníci výzkumu ve větší míře nenavštěvují. Odpověď ne zvolilo 69 % studentů gymnázia a 79 % učňů stavební školy. Dva respondenti stavební školy na otázku neodpověděli. Důvody nezájmu o nabízené volnočasové aktivity jsou zpracovány v další otázce dotazníku.

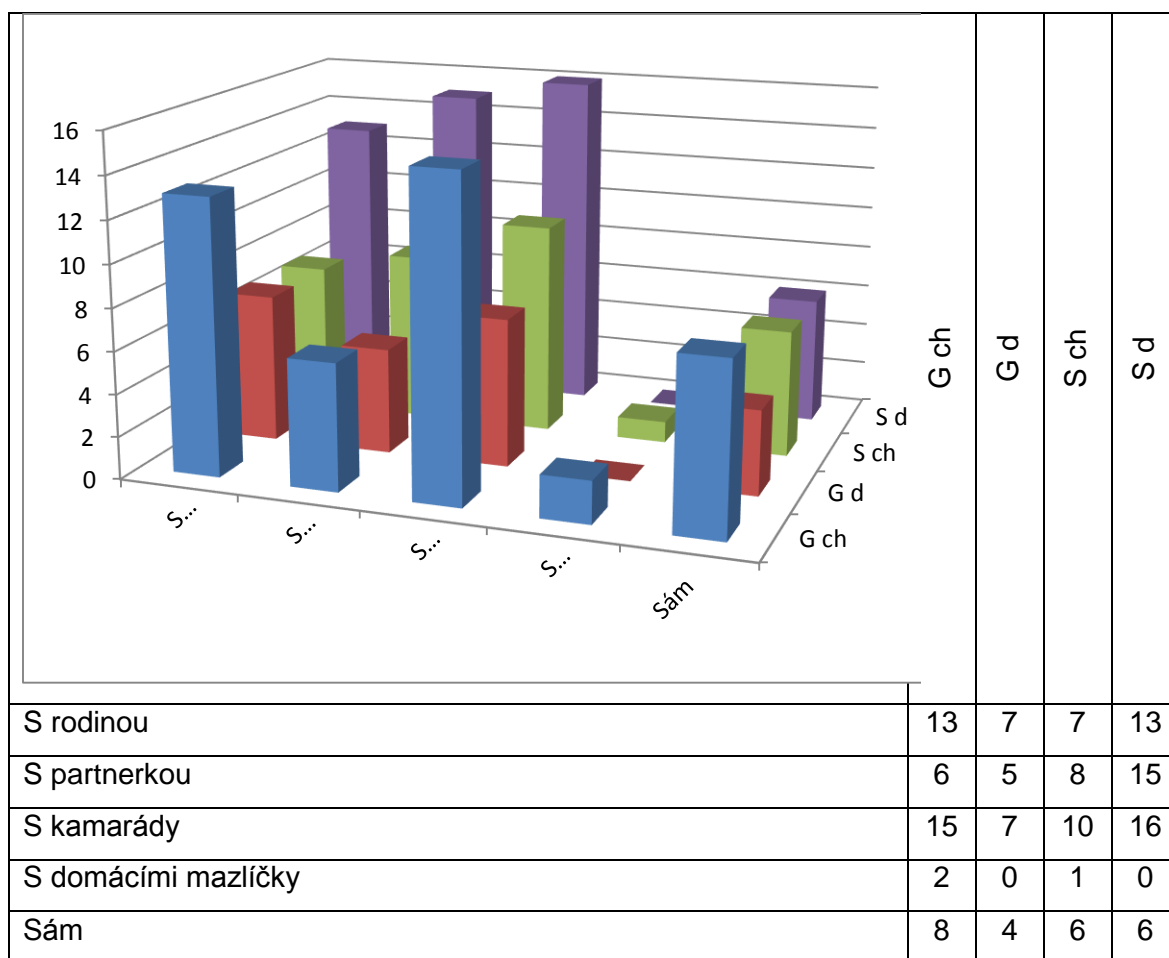
Otázka č. 8 zněla: „*Pokud ne, uveďte důvod*“. Aktivity obou škol jsou podle sečtených odpovědí pro žáky nezajímavé, nechtějí jim věnovat svůj volný čas, nemají o ně zájem (neoslovily je). Z celkového počtu dotazovaných 14 % na tuto otázku neodpovědělo.

Graf č. 9: Statistika důvodů, pro které respondenti aktivity škol nenavštěvují

Otázka č. 9 „S kým trávíte svůj volný čas nejčastěji“ nabídla respondentům možnosti odpovědí. Možnosti jsou i se součty uvedeny v grafu a tabulce.

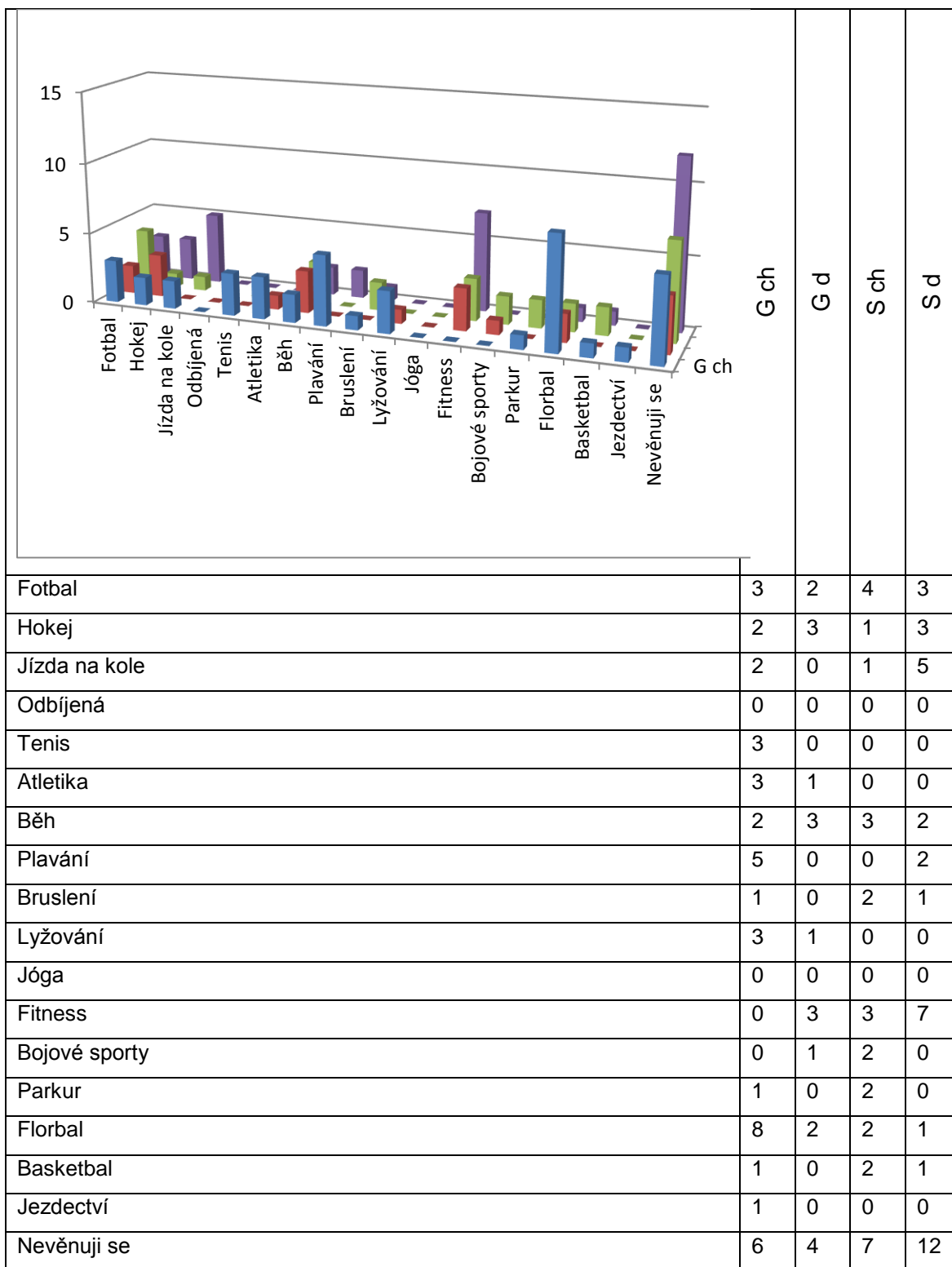
Graf č. 10: Statistika odpovědí s kým tráví respondenti volný čas

K přiloženému zpracování otázky č. 9 je nutné dodat, že někteří hoši označili v dotazníku pouze jednu nabízenou možnost, jiní zvolili všechny nabízené možnosti. Vzhledem k tomu, že respondenty jsou hoši ve věku 16 – 18 let je logické, že většina z nich tráví podle odpovědí svůj volný čas se svými kamarády a není rozdíl v tom, zda navštěvují gymnázium, či stavební školu. Neočekávaně shodně vysoký počet respondentů obou škol tráví svůj volný čas vzhledem k věku ještě stále s rodinou.

Otázka č. 10 „*Jakému sportu se věnujete pravidelně, alespoň 2x v týdnu?*“ nabídla respondentům 17 různých sportů, kterým by se mohli věnovat ve svém volném čase. Někteří jedinci zvládají sportů více, jiní se sportu nevěnují. V grafu nejsou zahrnuty odpovědi na možnost jiné, kde se ojediněle objevil např. autokros, šachy, házená.

Graf č. 11: Statistika minimálně 2x v týdnu navštěvovaných sportů

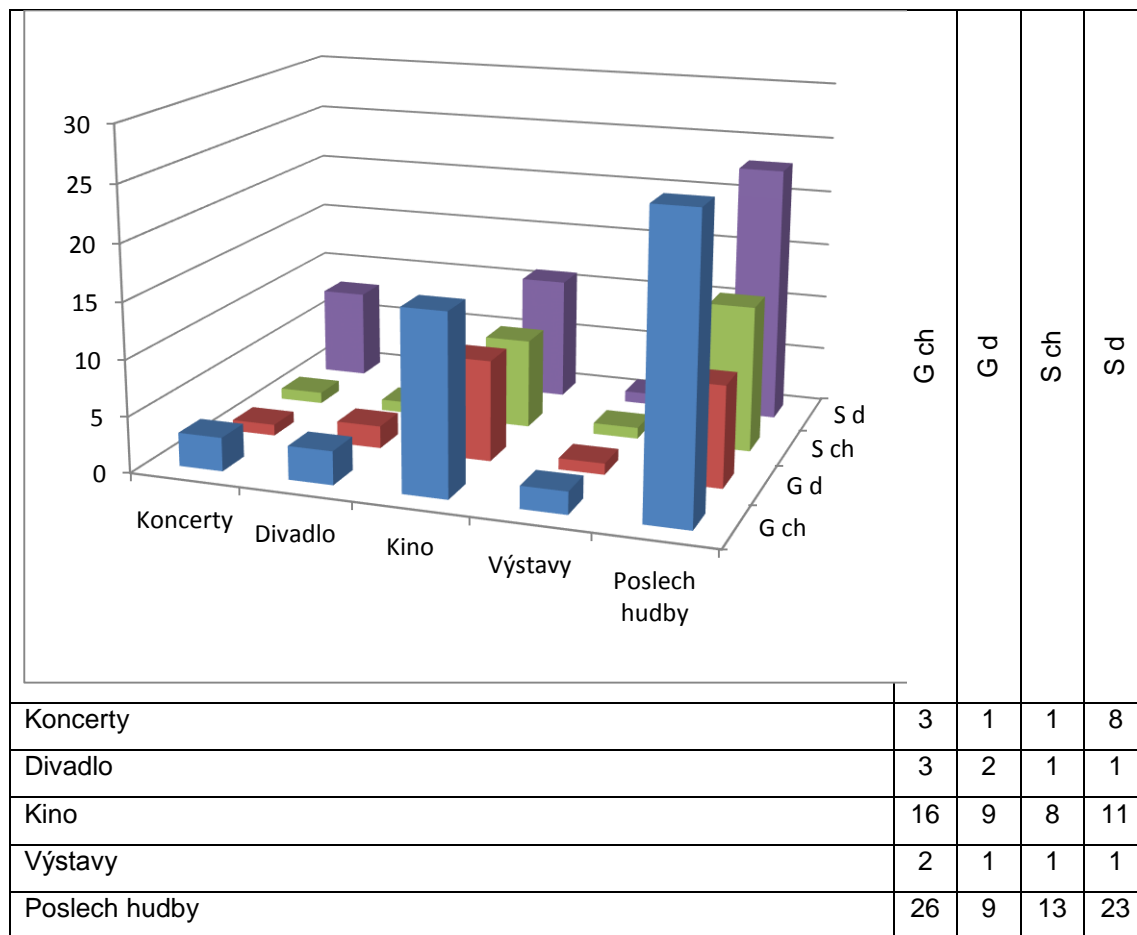

Jedenáctá otázka ve znění: „Které kulturní aktivitě se věnujete nejčastěji, tj. alespoň 1x za měsíc?“ přinesla vyhodnocení, kde největší zastoupení měla možnost, poslech hudby. Poslechu hudby se věnuje nejvíce odpovídajících

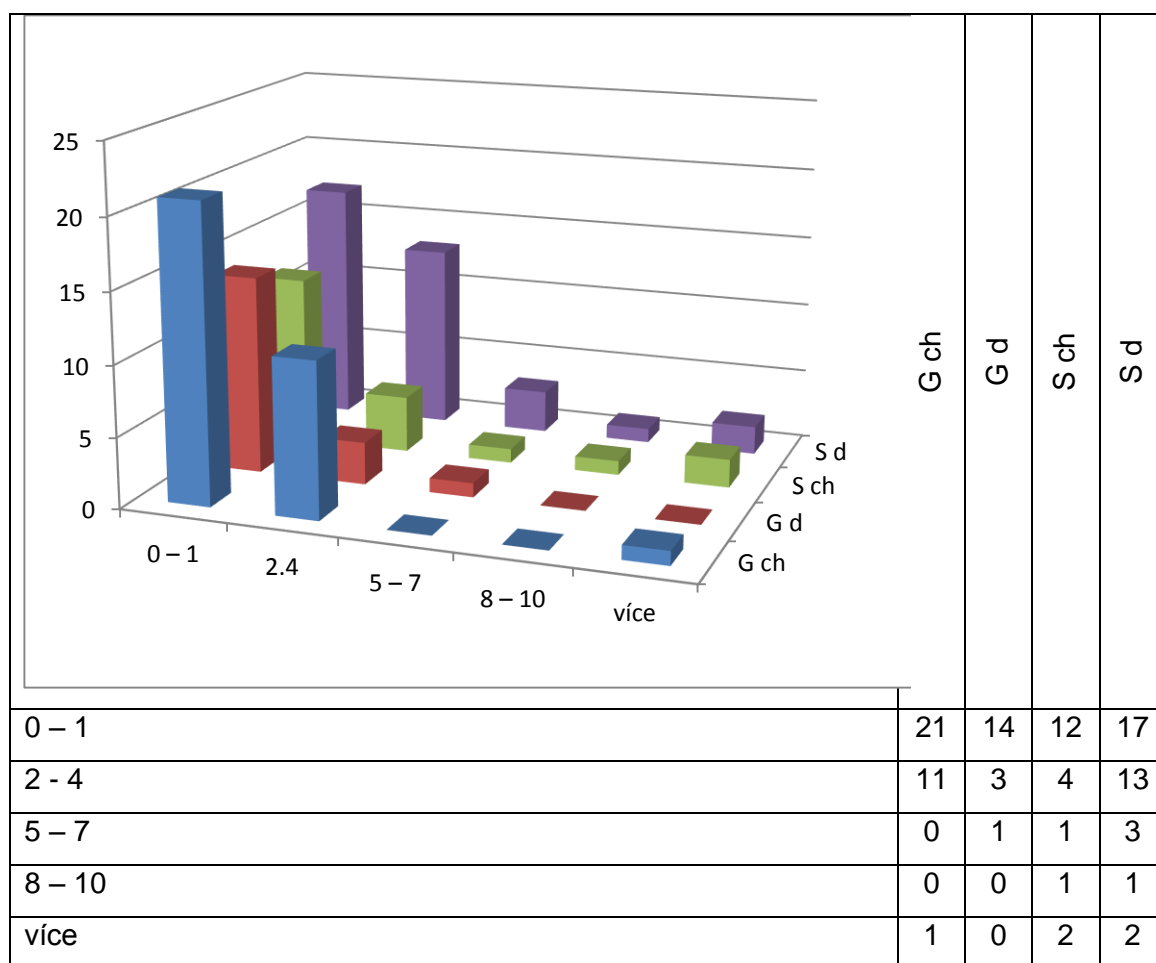
účastníků výzkumu z obou typů škol. Dále se respondenti věnují návštěvě kina, koncertů, divadla a nejméně vyhledávají výstavy.

Graf č. 12: Statistika kulturních aktivit, kterým se respondenti věnují minimálně 1x za měsíc

„Kolik hodin denně trávíte u televize?“, tj. dvanáctá položená otázka. V odpovědích na tuto otázku se žáci obou škol opět shodli, nejčastěji odpovídali možností 0 – 1 hodinu, pak 2 – 4 hodiny. Na ostatní možné odpovědi odpovědělo jen nepatrné procento respondentů.

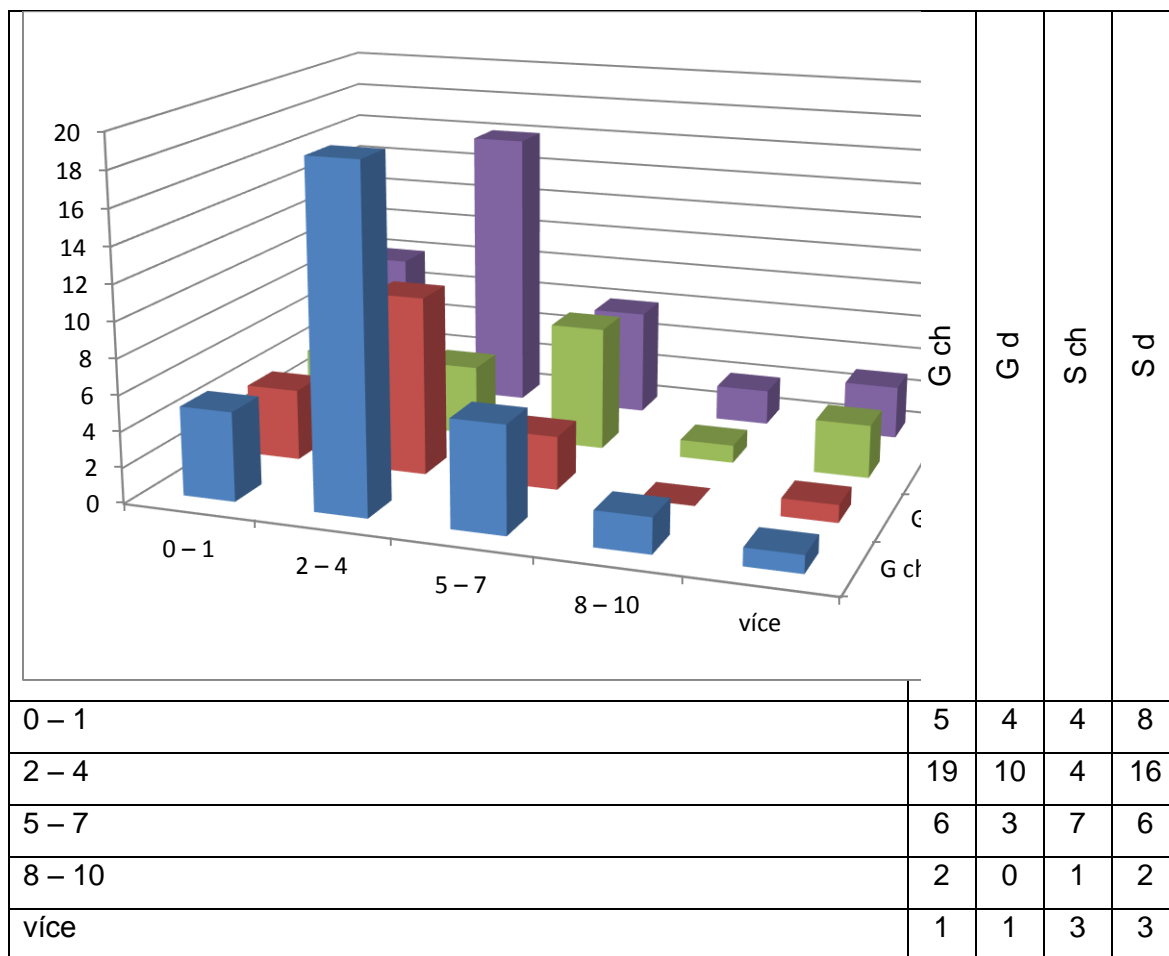
Graf č. 13: Statistika odpovědí o času stráveném u televize

Třináctá otázka „*Vlastníte počítač?*“ měla ve výsledku u studentů gymnázia i u učňů stavební školy téměř jednoznačně odpověď ano. 100 % studentů gymnázia a 93 % učňů stavební školy vlastní počítač. Pouze 5 % učňů počítač nevlastní a 2 % respondentů stavební školy na otázku neodpovědělo.

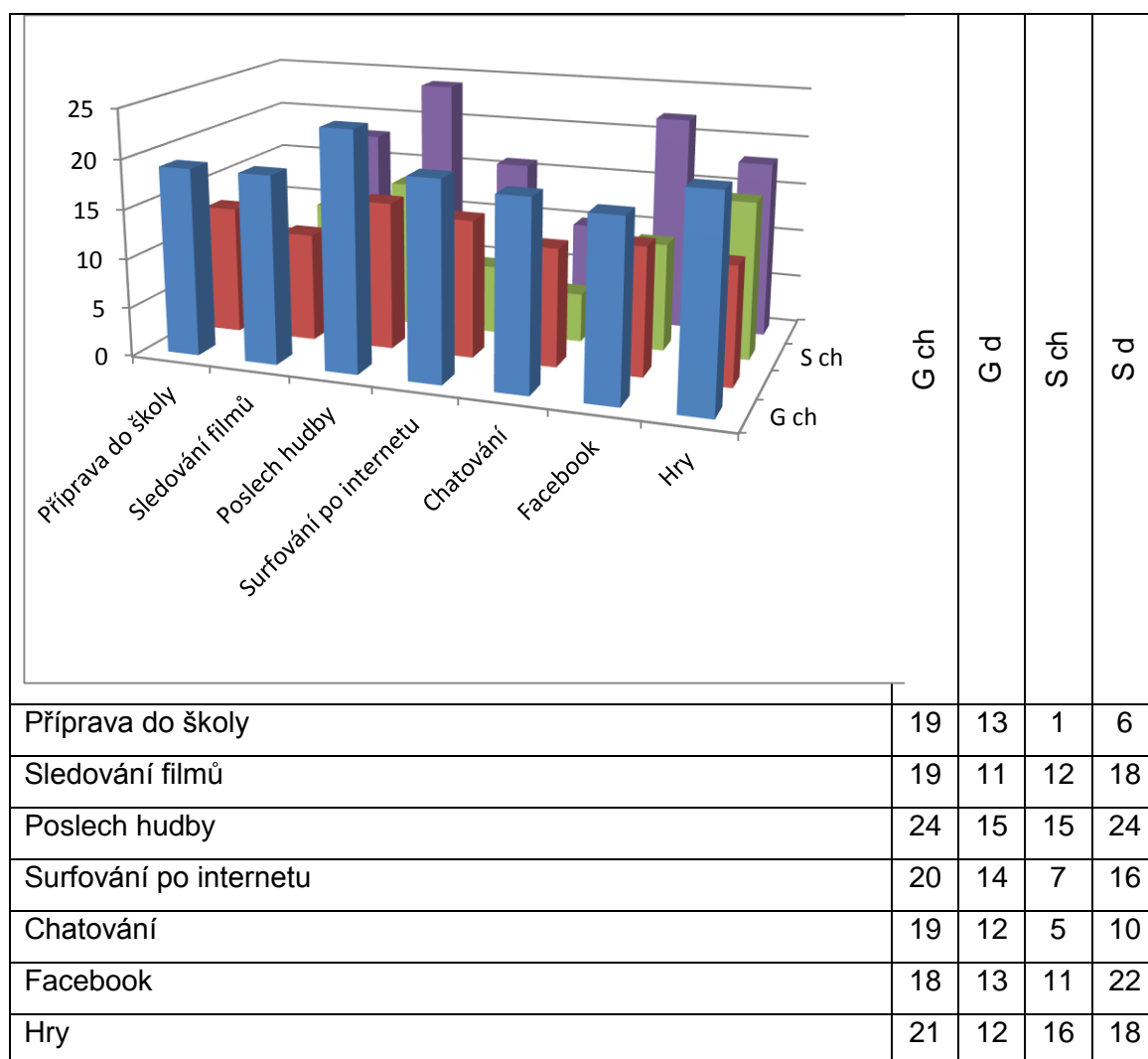
Znění otázky č. 14 bylo: „*Kolik hodin denně trávíte u počítače?*“. Respondentům byly nabídnuty možnosti odpovědí postupně od 0 po 10 hodin nebo více. Největší počty účastníků výzkumu se objevily u možnosti 2 – 4 hodiny a bylo bez rozdílu, zda se jedná o gymnazisty nebo žáky stavební školy. Zbylé možnosti odpovědí měly jen malé zastoupení na obou školách.

Graf č. 14: Statistika odpovědí o času stráveném u počítače

K volnému času trávenému u počítače se vztahovala i otázka č. 15. „*Jaké aktivity se na počítači věnujete?*“ Respondentům byly nabídnuty možnosti odpovědí a jejich volby jsou vyhodnoceny v grafu a tabulce.

Graf č. 15: Statistika počítačových aktivit

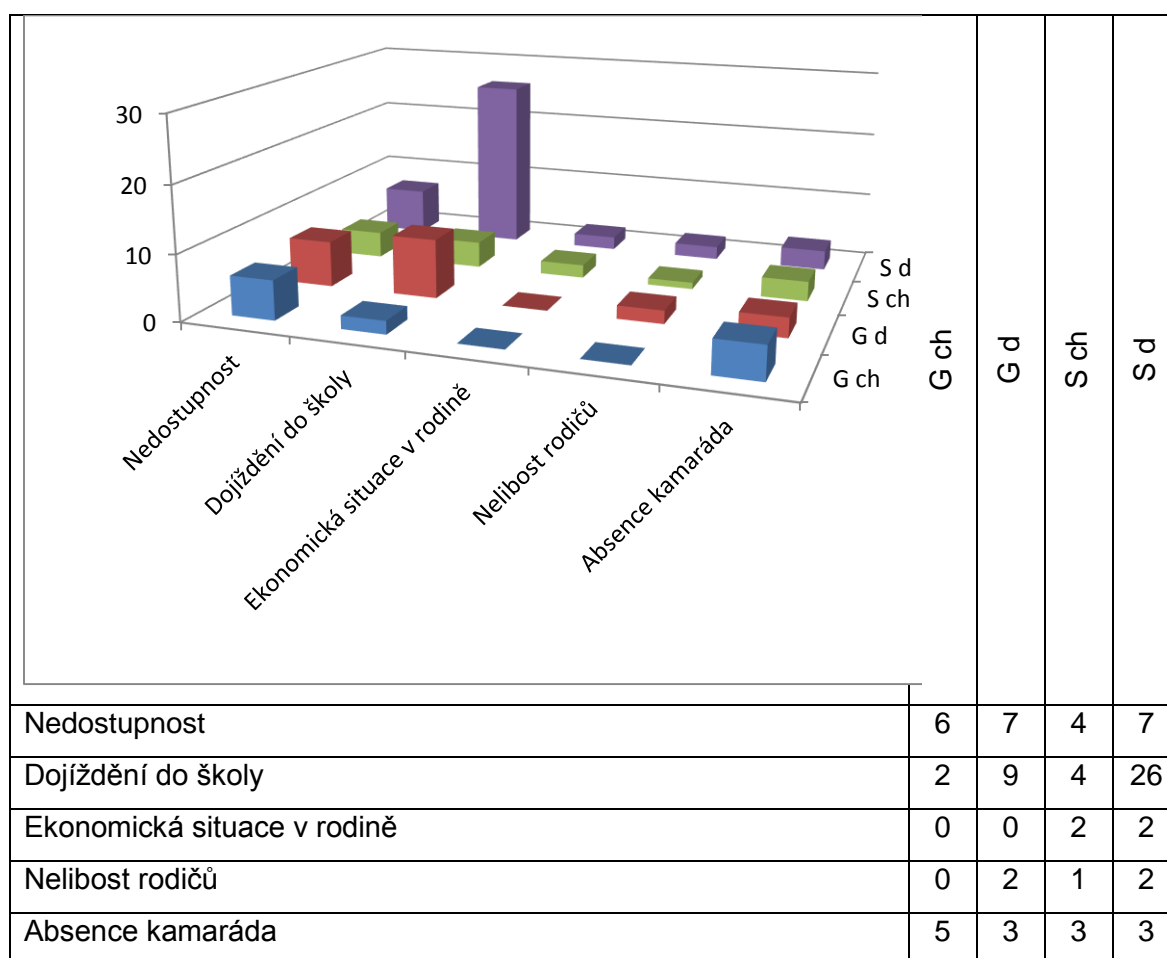
Někteří odpovídající volili z nabídky více možností, někteří pouze jednu. V tabulce není zahrnuta možnost jiná, u níž se jen výjimečně objevila odpověď typu soutěže, grafika, programování, jiné odpovědi jsou v bakalářské práci nepublikovatelné.

Otázka č. 16 se dotazovala na pravidelné návštěvy vzdělávacích kurzů: „Navštěvujete pravidelně vzdělávací kurz?“ Nabídka odpovědí byla různorodá, např. jazykový, pěvecký, dramatický aj. Jen nepatrný počet účastníků výzkumu (10 %) navštěvuje jazykový kurz. Ještě menší počet (6 %) respondentů hraje na hudební nástroj. Pro 84 % dotazovaných z obou skupin byla nejčastější odpovědí možnost – nenavštěvuji.

Téměř stejně jako na otázku č. 16, odpovídali hoši zařazení do průzkumu i na otázku č. 17. Ta zjišťovala zájem respondentů o zájmové kroužky. „*Navštěvujete pravidelně zájmový kroužek?*“ V nabídce bylo šest možných zájmových kroužků – taneční, hasičský, turistický, skautský, rybářský a chovatelský. Pouze ojediněle se objevila odpověď ano, a to u nabídky taneční 6 % respondentů a u nabídky hasičský 5 %. Zbylých 89 % dotazovaných zájmové kroužky nenavštěvuje. Jako zajímavost lze uvést dvě odpovědi v možnosti jiné, a to potápění a ministrant.

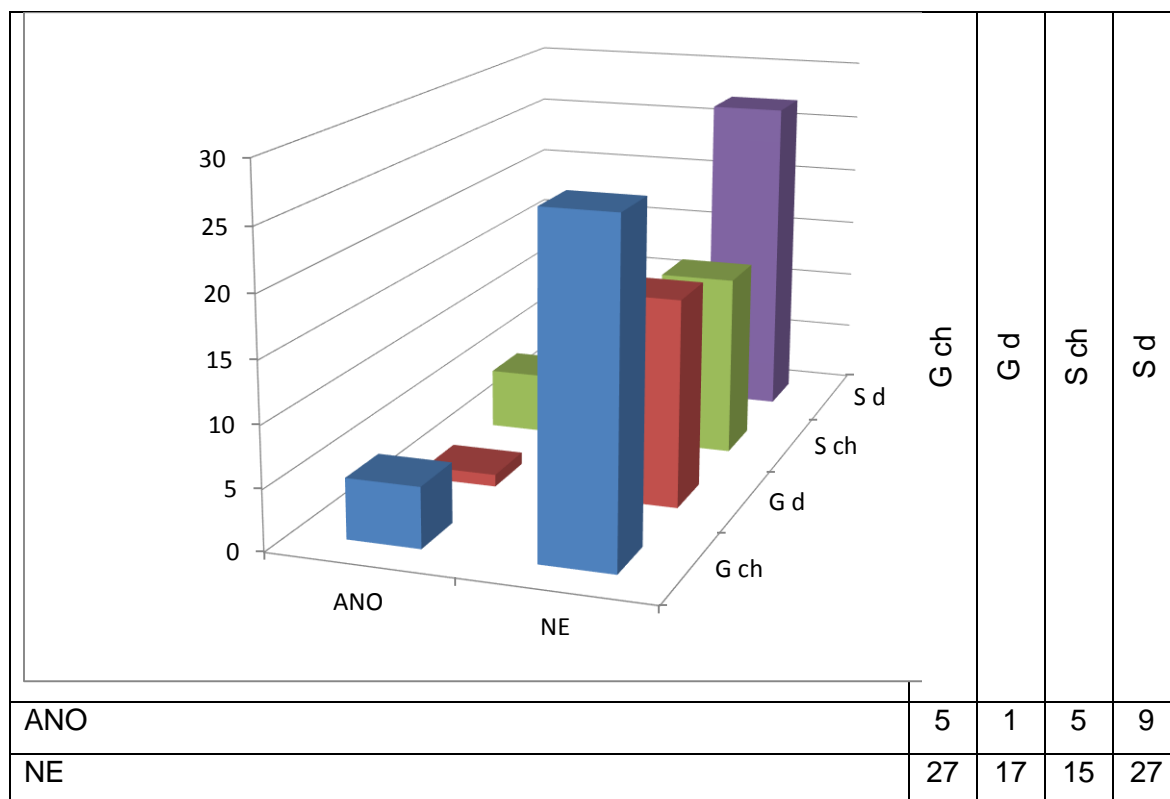
Otázka č. 18 „*Je něco, co vás ve volnočasových aktivitách omezuje?*“ nabídla respondentům níže vypsane možnosti odpovědí. U dojíždějících ze stavební školy je největší překážkou právě dojíždění do školy. Ostatní možnosti odpovědí jsou zastoupeny jen nízkým počtem. 21 studentů gymnázia bydlících v Chomutově na otázku omezení neodpovědělo vůbec.

Graf č. 16: Statistika omezení pro volný čas

Předposlední otázka dotazníku zněla: „*Trávíte svůj volný čas „brouzdáním“ po ulicích města, posedáváním v parku a konzumací alkoholu či jiných návykových látek?*“ a účastníkům výzkumu nabídla pouze dvě možné odpovědi – ano a ne.

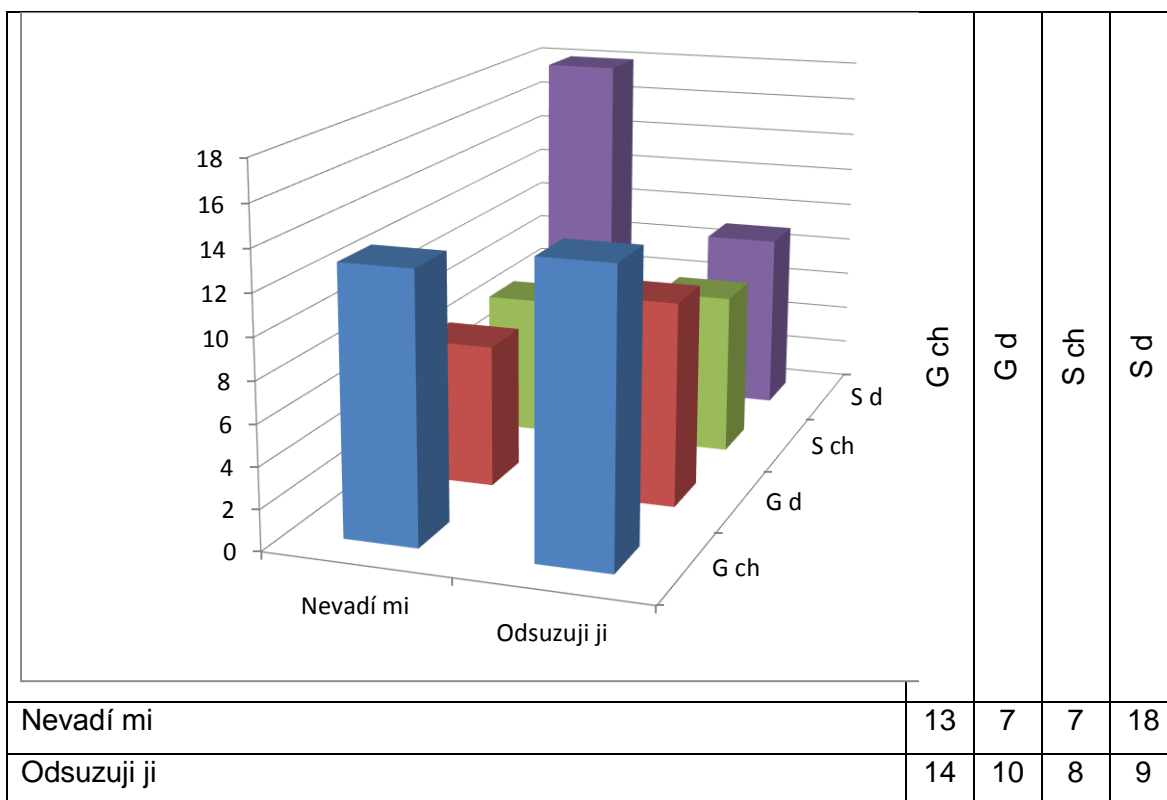
Graf č. 17: Statistika odpovědí na možnost trávení volného času „brouzdáním“ po městě

Po součtu všech odpovědí volilo odpověď ne 86 % studentů gymnázia a 75 % hochů ze stavební školy.

Poslední otázka byla pouze pro respondenty, kteří v předchozí otázce zvolili možnost ne, a byla položena následovně: „*Pokud na otázku č. 19 odpovídáte NE, pak zvolte jednu z možností, jak na tuto „aktivitu“ pohlížíte u svých vrstevníků?*“. Možné odpovědi byly – nevadí mi, odsuzuji ji. Počty odpovědí byly u všech skupin dotázaných zhruba půl na půl. Skupina dojíždějících ze stavební školy se vymkla průměru, převládla u ní možnost, nevadí mi.

Graf č. 18: Statistika názorů respondentů na „brouzdání“ po městě u jejich vrstevníků

Závěr

Bakalářská práce na téma Volný čas středoškolské mládeže v Chomutově přiblížila ve své teoretické části obecné pojmy související s danou problematikou. Je zde zpracována kapitola o mládeži, o jejích zájmech, potřebách, hodnotách. Další kapitola pojednává o vzdělávání, možnostech vzdělání a systému středních škol v České republice. Obecně je popsán volný čas, jeho funkce a pojetí, různé pohledy a představy mládeže o volném čase. V kapitole jsou dále představeny instituce pro volnočasové aktivity. V neposlední řadě je zpracováno i téma o rodině, sociálním zázemí a možnostech využití volného času v závislosti na ekonomické a sociální situaci rodin.

V praktické části bakalářské práce je představeno město Chomutov a zároveň splněn první z cílů bakalářské práce o zmapování veškerých možností, které má mládež v dané lokalitě, tedy v Chomutově, k dispozici. V praktické části je představeno široké spektrum možností, jak volný čas využít, a které volnočasové aktivity je možno navštěvovat. Volnočasové aktivity jsou v Chomutově pro mládež zaměřeny sportovně, kulturně i umělecky. Nabízí je řada zařízení jako Domeček, Základní umělecká škola, ale i sportovní kluby, oddíly a svazy. Ve městě je dostupná i řada veřejných sportovních a kulturních zařízení, která lze navštěvovat bez registrace nebo vázání se k určité organizaci. V praktické části bakalářské práce jsou představeny i dvě chomutovské školy, nejprve státní gymnázium a poté střední škola stavební, která je součástí páteřní školy Ústeckého kraje ESOZ Chomutov. Na těchto školách proběhlo mezi studenty a žáky dotazníkové šetření, jenž je následně zpracováno a statisticky vyhodnoceno v kapitole 2.3.5 Výsledky výzkumu. K dotazníkovému šetření se váží dvě předem stanovené hypotézy. U první hypotézy se předpokládalo, že respondenti tráví průměrně 2 – 4 hodiny v týdnu libovolnou volnočasovou aktivitou. Tato hypotéza se potvrdila, neboť v součtu dotazníkového šetření se ukázalo, že možnost 2 – 4 hodiny v týdnu volilo nejvíce účastníků výzkumu z obou zúčastněných škol, tj. 30 % respondentů. U hypotézy číslo dva byl předpoklad takový, že respondenti využívají nabídky volnočasových aktivit svých škol. Tato hypotéza se nepotvrdila, protože výsledek šetření ukázal, že 69 % studentů gymnázia nabídky své školy nevyužívá. Obdobně dopadlo šetření u učňů

stavební školy, kde nabízené volnočasové aktivity nevyužívá 79 % respondentů. Podrobnou analýzou všech dotazníkových otázek je dosaženo dalších cílů bakalářské práce, a to zjištěním, jak tráví svůj volný čas hoši ve věku 16 – 18 let. Porovnání a vyhodnocení všech otázek je patrné v kapitole 2.3.5 Výsledky výzkumu, kde je téměř u každé položené otázky vypracováno statistické zpracování výsledků. Každá otázka je následně okomentována a výsledky šetření jsou u některých otázek doplněny procentuálním vyhodnocením. Na základě získaných poznatků lze konstatovat, že účastníci průzkumu se ve svém volném čase zabývají více sportem než návštěvou kulturních akcí. Za kulturu většina z nich považuje hlavně poslech hudby. Překvapivě málo času tráví zkoumaný vzorek hochů u televize a počítače, na kterém ale v krátké době (uváděné v možných odpovědích) stíhají velmi mnoho různých aktivit. Téměř nikdo nenavštěvuje nabízené zájmové kroužky či vzdělávací kurzy, i když neuvádějí důvody, jež by je omezovaly, ať už časově, finančně či jinak. Jen málo zúčastněných studentů a žáků je zároveň žákem Základní umělecké školy. Z odpovědí dále vyplynulo, že respondenti znají nabídky volnočasových aktivit svých škol, ale ani těchto aktivit se nezúčastňují. Kupodivu netráví ve většině případů svůj volný čas ani „brouzdáním“ po městě. Ve výsledku je překvapivě jedno, zda jde o studenta gymnázia nebo žáka stavební školy. Pak je na místě otázka, čím se vlastně ve svém volném čase zabývají, co ještě mohl dotazník nabídnout? Motivace k volnočasovým aktivitám by měla vycházet především z rodin a zázemí respondentů. Právě rodina totiž nejvíce ovlivňuje vývoj dítěte a formuje mládež pro celý budoucí život. Zamyslet by se měly i učitelské sbory škol, z nichž byli vybráni respondenti pro průzkum. Měly by věnovat čas zmapování zájmů svých studentů a žáků, se kterými jsou denně v kontaktu, působí na ně a ovlivňují je. Na základě zjištění by mohly změnit nabídku kroužků, vybrat efektivnější a účelnější, protože dnešní mládež je náročnější, chce o sobě sama rozhodovat a být aktivní. Škola nemá pouze vzdělávat, ale i vychovávat mladého člověka tak, aby obstál v současné společnosti. Bakalářská práce částečně poukázala na slabá místa ve zkoumané problematice, uvedla některé možné návrhy a návody, jak současný stav využití volného času mládeže zlepšit.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Maslowova pyramida potřeb

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Rozdělení obyvatel Chomutova podle pohlaví

Tabulka č. 2 Rozdělení obyvatel Chomutova podle věku

Tabulka č. 3 Rozdělení obyvatel Chomutova podle vzdělání

Tabulka č. 4 Nabídka zájmových kroužků Domu dětí a mládeže

Tabulka č. 5 Přehled středních škol v Chomutově

Tabulka č. 6 Nabídka oborů ESOZ Chomutov

Seznam grafů

Graf č. 1 Statistika bydliště respondentů

Graf č. 2 Statistika druhu studia respondentů

Graf č. 3 Statistika svobodné volby zájmových kroužků, či sportu

Graf č. 4 Statistika časového vymezení pro zájmovou aktivitu

Graf č. 5 Statistika možností využití školních volnočasových aktivit

Graf č. 6 Statistika znalostí volnočasových aktivit gymnázia Chomutov

Graf č. 7 Statistika znalostí volnočasových aktivit stavební školy Chomutov

Graf č. 8 Statistika návštěvnosti školních volnočasových aktivit

Graf č. 9 Statistika důvodů, pro které respondenti aktivity škol nenavštěvují

Graf č. 10 Statistika odpovědí s kým tráví respondenti volný čas

Graf č. 11 Statistika minimálně 2 x v týdnu navštěvovaných sportů

Graf č. 12 Statistika kulturních aktivit, kterým se respondenti věnují minimálně 1 x za měsíc

Graf č. 13 Statistika odpovědí o času stráveném u televize

Graf č. 14 Statistika odpovědí o času stráveném u počítače

Graf č. 15 Statistika počítačových aktivit

Graf č. 16 Statistika omezení pro volný čas

Graf č. 17 Statistika odpovědí na možnost trávení volného času „brouzdáním“ po městě

Graf č. 18 Statistika názorů respondentů na „brouzdání“ po městě u jejich vrstevníků

Seznam použitých informačních zdrojů

- BINTEROVÁ, Zdeňka. *Dějiny Chomutova. 1. díl.* 1. vyd. Chomutov: Městský úřad, 1997. 114 s., barev.fot.
- ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele.* Vyd.rozš.přeprac.1. Praha: Portál, 2001. 655 s. ISBN 80-7178-463-X.
- DUNOVSKÝ, Jiří. *Dítě a poruchy rodiny.* 1. vyd. Praha: Avicenum, 1986. 139 s.
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu.* Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931.
- HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5.
- Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 343 s. ISBN 978-80-7357-679-0.
- NĚMEC, Jiří. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času: pro doplňující pedagogické studium.* Brno: Paido, 2002. 119 s. ISBN 80-7315-012-3.
- PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času.* Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6.
- PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů.* 1. vyd. 2. dotisk. Praha: Karolinum, 2007. 270 s. ISBN 80-7184-569-8.
- PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník.* 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4.
- SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež z pohledu sociologických výzkumů.* 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2000. 291 s. ISBN 80-7229-042-8.
- TAXOVÁ, Jiřina. *Pedagogicko-psychologické zvláštnosti dospívání.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 273 s., rejstř.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie.* 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 522 s.: il., fot., rejstř. ISBN 80-7178-308-0.

Bezručovo údolí. *Město Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov-mesto.cz/cz/bezrucovo-udoli>

Dotazník. *Specializační studium výchovného poradenství PedFUK* [online]. [cit. 2014-10-27]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>

Historie plavání v TJ Slávie Chomutov. *TJ Slávie Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://slavie.cv-region.cz/index.php/o-nas/historie-tj>

Historie školy. *ESOZ* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.ssescv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=145&Itemid=113

Historie školy. *ESOZ* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.ssescv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=145&Itemid=113

Historie školy. *Gymnázium Chomutov* [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.gymcv.cz/index.php/o-skole/2-historie-skoly%205>

Historie Základní umělecká škola. *Základní umělecká škola T. G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/historie/>

Historie. *Kanoistika Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://sc80kanoistika.cz/historie/>

Hudební obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/hudebni-obor/>

Jezdecký klub. *Jezdecký klub PZOO* [online]. © 2008 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://jezdectvichomutov.webnode.cz/jezdecky-oddil/>

Kamencové jezero. *Město Chomutov* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov-mesto.cz/cz/kamencove-jezero>

Literárně-dramatický obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/literarne-dramaticky-obor/>

Maslowova pyramida potřeb. *Vítejte na Zemi...* [online]. © 2013 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=maslowova_pyramida_potreb&site=spotreba

Mládež v ČR. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013 – 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/mladez-v-cr>

O Kamínku. *Sociální centrum Kamínek* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.kaminek-chomutov.cz/o-kaminku>

O nás. *ČRS MO Chomutov: Chomutovští rybáři* [online]. © 2010 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.crs-chomutov.cz/o-nas/>

O nás. *Taneční škola STARDANCE* [online]. © 2010 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://tsstardance.webnode.cz/o-nas/>

O nás. *Zoopark Chomutov* [online]. © 2009 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zoopark.cz/cs/o-nas>

O souboru. *Krušnohor* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://krusnohor.org/o-souboru/>

Počátky voltáže v Chomutově. *Jezdecký klub PZOO* [online]. © 2008 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://jezdectvichomutov.webnode.cz/voltiz/>

Představujeme Horoklub. *Horoklub Chomutov* [online]. © 2010 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.horoklub.cz/zakladni-informace/>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. © 2009-2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZqgxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEyIpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKgdjeKCdJ3g7Vi_QdqhZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7InuHrOF0yGUSMiYsSkj3oIhOr7MmZDyLFpldEhmP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTznEErK_Pq1L4dCWYo

Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. © 2009-2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZqgxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEyIpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKgdjeKCdJ3

[q7Vi_QdqhZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7lnuHrOF0yGUSMiYsSkj3olhOr7MmZDyLFpldkEhmpP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTznEErK_Pq1L4dCWYo](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZggxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEyIpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKgdjeKCdJ3q7Vi_QdqhZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7lnuHrOF0yGUSMiYsSkj3olhOr7MmZDyLFpldkEhmpP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTznEErK_Pq1L4dCWYo)

Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. © 2009-2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZggxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEyIpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-

[azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKgdjeKCdJ3q7Vi_QdqhZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7lnuHrOF0yGUSMiYsSkj3olhOr7MmZDyLFpldkEhmpP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTznEErK_Pq1L4dCWYo](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIVRu07DMBS9BAK0PFSKxMbCa3TEBuoApbRqaXioBcQW3MZggxLbOE6IOIRigYEVdgZGfgLxBTAyIXbEyIpTKsIEV7Klo3vsc-499--g-wKmTnCIUSAdF5Wx397GXB95eXicOX4aBK0EaZdhu4SbkokKpGRbEL_NXDvia-sQ1_jZqLoz6uhdAfPNDmo4zEe-azdQyFCbuJwIHx0IFhJasQmV0K8sQCRgsifvYtpCRRp4v5tcQnonXy_u7ecP8wXePYUuaBKgdjeKCdJ3q7Vi_QdqhZqaae5vG5tYYvxcRkcfS6saDJsw7lnuHrOF0yGUSMiYsSkj3olhOr7MmZDyLFpldkEhmpP5ux56NCpWkRYRijHoWx0LNJ2HBbHaMWN-I9Y2QGx19I9FXL9Ke5ZeZTznEErK_Pq1L4dCWYo)

Statistická ročenka Ústeckého kraje 2013. *Český statistický úřad* [online]. 30.12.2013, 31.12.2013 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/421011-13-r_2013-20

Středisko Český lev Chomutov. *Junák - svaz skautů a skautek ČR: Chomutovští rybáři* [online]. © 2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://www.junak-chomutov.cz/stredisko_detail.php?id=42201000

Taneční obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/tanecni-obor/>

Tiger Relax Club Chomutov. *Allkampf-Jitsu Česká republika* [online]. © 2008 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.allkampf-jitsu.cz/skola/chomutov.php>

Výtvarný obor. *Základní umělecká škola T- G. Masaryka v Chomutově* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.zuschomutov.cz/o-skole/studijni-obory/vytvarny-obor/>

Zájmové útvary pro školní rok 2014-15. *Středisko volného času "Domeček" v Chomutově* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.webdesign2.ufouni.cz/ddmcv/krouzky.html>

Základní informace. *Pionýr Chomutov* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.chomutov.pionyr.cz/psinfo.html>

Seznam příloh

Příloha č. 1 fotografie zkoumaných škol v Chomutově

Příloha č. 2 dotazník

1. Příloha: fotografie zkoumaných škol v Chomutově

Příloha A: fotografická dokumentace Gymnázia Chomutov

Příloha B: fotografická dokumentace Střední školy stavební Chomutov

2. Příloha: dotazník

DOTAZNÍK

Dobrý den,

do rukou se vám dostal dotazník, pomocí kterého bych ráda zjistila, jak trávíte svůj volný čas, jestli vůbec nějaký volný čas máte, a co je pro váš volný čas důležité. Dotazník je anonymní a poslouží pro účely bakalářské práce.

Odpovídejte prosím co nejupřímněji.

1. Bydlíte v Chomutově?

☐ ANO

☐ NE

2. Navštěvujete obor

☐ STUDIJNÍ

☐ UČEBNÍ

3. Kdybyste si mohli vybrat jakýkoli zájmový kroužek či sport a nebyli jste ničím omezeni, co by to bylo?

.....

4. Kolik hodin týdně věnujete ve volném čase své zájmové aktivitě (sportu, kulturnímu vyžití apod.)?

☐ 0 – 1

☐ 2 – 4

☐ 5 – 7

☐ 8 – 10

☐ více

5. Nabízí Vaše škola nějaké možnosti využití volného času?

☐ ANO

☐ NE

6. Pokud ano, napište jakou aktivitu, či kroužek nabízí

.....

7. Využili jste někdy nabídku volnočasové aktivity Vaší školy?

☐ ANO

☐ NE

8. Pokud ne, uveďte důvod

.....

9. S kým trávíte svůj volný čas nejčastěji?

☐ S rodinou (rodiče, sourozenci)

☐ S partnerkou (kamarádkou)

☐ S kamarády

☐ S domácími mazlíčky

☐ Sám

10. Jakému sportu se věnujete pravidelně, alespoň 2x v týdnu?

☐ Fotbal

☐ Hokej

☐ Jízda na kole

☐ Odbíjená

☐ Tenis

☐ Atletika

☐ Běh

☐ Plavání

☐ Bruslení

☐

Lyžování

☐ Jóga

☐ Fitness

☐ bojové sporty

☐ Parkur

☐ Florbal

☐ Basketbal

☐ Jezdectví

☐ Jiný sport

(jaký).....

☐ Sportu se nevěnuji vůbec.

11. Které kulturní aktivitě se věnujete nejčastěji tj. alespoň 1x za měsíc?

☐ Koncerty

☐ Divadlo

☐ Kino

☐ Výstavy

☐ Poslech hudby

☐ Jiné aktivity (jaké).....

12. Kolik hodin denně trávíte u televize?

- ☐ 0 – 1
- ☐ 2 – 4
- ☐ 5 – 7
- ☐ 8 – 10
- ☐ více

13. Vlastníte počítač?

- ☐ ANO
- ☐ NE

14. Kolik hodin denně trávíte u počítače?

- ☐ 0 – 1
- ☐ 2 – 4
- ☐ 5 – 7
- ☐ 8 – 10
- ☐ více

15. Jaké aktivitě se na počítači věnujete?

- ☐ Příprava do školy
- ☐ Sledování filmů
- ☐ Poslech hudby
- ☐ Surfování po internetu
- ☐ Chatování
- ☐ Facebook
- ☐ Hry
- ☐ Jiná (jaká).....

16. Navštěvujete pravidelně vzdělávací kurz?

☐ Jazykový	☐ Počítačový	☐ Výtvarný	☐ Rukodělný
☐ Pěvecký	☐ Dramatický	☐ Hra na hudební nástroj	
☐ Nenavštěvuji	☐ Jiný.....		

17. Navštěvujete pravidelně zájmový kroužek?

☐ Taneční	☐ Hasičský	☐ Turistický
☐ Skautský	☐ Rybářský	☐ Chovatelský
☐ Nenavštěvuji	☐ Jiný.....	

18. Je něco, co Vás ve volnočasových aktivitách omezuje?

- ☐ Nedostupnost
- ☐ Dojíždění do školy
- ☐ Ekonomická situace v rodině
- ☐ Nelibost rodičů
- ☐ Absence kamaráda

19. Trávíte svůj volný čas „brouzdáním“ po ulicích města, posedáváním v parku a konzumací alkoholu či jiných návykových látek?

- ☐ ANO
- ☐ NE

20. Pokud na otázku č. 19 odpovídáte NE, pak zvolte jednu z možností, jak na tuto „aktivitu“ pohlížíte u svých vrstevníků?

- ☐ Nevadí mi
- ☐ Odsuzuji ji

Děkuji Vám za spolupráci, Václava Kubešová